

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.6.14.
COM(2018) 461 final

2018/0244 (CNS)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrésről az Európai Unió, másrésről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról
(tengerentúli társulási határozat)**

{SWD(2018) 337 final} - {SEC(2018) 310 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E javaslat az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának címzett, „Modern költségvetés a polgárainak védelmet, biztonságot és lehetőségeket nyújtó Unió számára” című bizottsági közleményekben¹ felvázolt, a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerettel összefüggésben jelenik meg. A közlemények megállapítják az EU külső tevékenységi programjaira vonatkozó fő prioritásokat és általános költségvetési keretet a „Szomszédság és a világ” fejezetén belül. Egy ilyen prioritás az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról szóló, többek között az egyrészről az Európai Unió és másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokról szóló tanácsi határozat.

A tengerentúli országok és területek (a továbbiakban: TOT-ok) a Római Szerződés hatálybalépése óta társulnak az Európai Unióhoz (a továbbiakban: EU). Ez a 25, a csendes-óceáni, déli-sarki, északi-sarki, karibi, indiai-óceáni és csendes-óceáni régióban² található sziget nem szuverén ország, hanem az EU négy tagállamához – Dániához, Franciaországhoz, az Egyesült Királysághoz és Hollandiához – tartozik.

E javaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, és a javaslatot 27 tagállamból álló Unióra vonatkozóan terjesztik elő. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg. Ennélfogva nem vonatkozik az Egyesült Királysághoz kapcsolódó 12 TOT-ra. A 13 fennmaradó TOT Unióval való társulása az ezen országokat és területeket az alábbi három tagállamhoz kötő alkotmányos kapcsolatokról fakad: Dánia, Franciaország és Hollandia.

Általánosságban a TOT-ok széles körű autonómiát élveznek olyan területeken, mint például a gazdasági ügyek, a munkaerőpiac, a közegészségügy, a belügyek és a vámok. A védelmi és külügyek általában a tagállamok hatáskörében maradnak. A TOT-ok nem tartoznak az Unió vámterületéhez és belső piacához. Az uniós jogszabályok tehát rájuk nem vonatkoznak. Mivel a TOT-ok lakosai azon uniós tagállam állampolgárai, amelyhez országukat vagy területüket alkotmányos kapcsolat fűzi, így az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárai.

A 2013/755/EU tanácsi határozat³ – a tengerentúli társulási határozat – a TOT-ok (többek között Grönland), azon tagállamok, amelyekhez tartoznak és az Európai Unió közötti kapcsolatokra terjed ki. Felvázolja azt a különleges kapcsolatot, amelyet a TOT-ok „az uniós család” részeként az EU-val tartanak fenn, valamint azt a különleges jogi keretet, amely alkalmazandó rájuk. A jelen tengerentúli társulási határozat elsődleges pénzügyi forrása a 11. Európai Fejlesztési Alap (EFA), amely Grönland kivételével az azokra a TOT-okra vonatkozó területi és regionális programok kidolgozására és finanszírozására terjed ki, amelyek tekintetében létezik egy, az uniós költségvetésből finanszírozott konkrét határozat.

¹ COM(2018) 98 final, 2018.2.14.; COM(2018) 321 final, 2018.5.2.

² Az Európai Unió működéséről szóló szerződés II. melléklete.

³ A Tanács 2013/755/EU határozata (2013. november 25.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról (tengerentúli társulási határozat) (HL L 344., 2013.12.19., 1. o.).

1982 előtt Grönland Dánián keresztül az EU része volt, ami azt jelentette, hogy lehetséges volt az uniós hajók számára grönlandi vizeken halászni. Ezt követően Grönland kilépett az Unióból, és a grönlandi szerződés értelmében TOT-ként társult az EU-hoz⁴. A Szerződés hangsúlyozta, hogy szükséges fenntartani az EU és Grönland közötti szoros kapcsolatot, nevezetesen Grönland fejlesztési igényei és az uniós halászati jogok tekintetében.

A halászati megállapodást⁵ 1984. március 13-án írták alá. A negyedik halászati jegyzőkönyv félidős felülvizsgálatát követően az Európai Tanács 2003-ban megállapította, hogy a megegyezésnek figyelembe kellene vennie a halászat jelentőségét és Grönland strukturális fejlesztési problémáit. Az EU, Grönland és Dánia közötti, 2016. évi együttes nyilatkozat⁶ meghatározta az új partnerség közös célkitűzéseit. Megteremtette a 2006/526/EK tanácsi határozat⁷ politikai alapját, amely meghatározta a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó együttműködési keretet. A 2014/137/EU tanácsi határozat⁸ jelenleg a 2014–2020 közötti időszakot fedi le, és összhangban áll az azt követő 2015. évi, az EU, Grönland és Dánia közötti együttes nyilatkozattal, amely újlag megerősíti a felek közötti szoros kapcsolatokat.

A jelenlegi Grönland-határozat kiegészíti a tengerentúli társulási határozatot, de felvázol néhány olyan vonást, amely a Grönlanddal folytatott kapcsolatokra jellemző.

A 10 külső finanszírozási eszközről szóló (2017. decemberi) félidős felülvizsgálati jelentésben⁹, ideértve a Grönland-határozatot¹⁰ és a 11. EFA-t, amely a többi TOT-ra vonatkozó programozást is magában foglalja, megállapítást nyert, hogy a finanszírozási eszközök megfelelnek a célnak. A jelentés és a lefolytatott konzultációk azonban egyaránt kiemelték a fokozott rugalmasság, az egyszerűsítés, a koherencia és a teljesítmény szükségességét. Ennek eredménye egy jövőbeli Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközre irányuló javaslat lett, amely levonja a tanulságokat, hogy elősegítse az Unió külső tevékenységi szerkezetének egyszerűsítését.

A tengerentúli társulási határozat és a Grönland-határozat nem foglalható bele az új Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközbe vagy bármely egyéb, a rendes jogalkotási eljárás alá tartozó jogi aktusba. Ennek oka az, hogy mindkét határozatra külön elfogadási eljárás vonatkozik: tanácsi határozat útján, egyhangúlag eljárva az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően¹¹. A programok számának csökkentése érdekében azonban javasolt a két határozatból egyetlen határozatot létrehozni, amely átcsoportosítja az összes TOT-ot, ideértve Grönlandot is.

⁴ Szerződés az Európai Közösségeket létrehozó szerződések Grönland vonatkozásában történő módosításáról (HL L 29., 1985.2.1., 1. o.).

⁵ Halászati megállapodás egyrészről az Európai Gazdasági Közösség, másrészről Dánia kormánya és Grönland helyi kormánya között, HL L 29., 1985.1.1., 9. o.

⁶ Együttes nyilatkozat egyrészről az Európai Közösség, másrészről Grönland helyi kormánya és Dánia kormánya részéről az Európai Közösség és Grönland partnerségéről (HL L 208., 2006.7.29., 32. o.).

⁷ A Tanács 2006/526/EK határozata (2006. július 17.) az egyrészről az Európai Közösség, másrészről a Dán Királyság és Grönland közötti kapcsolatokról (HL L 208., 2006.7.29., 28. o.).

⁸ A Tanács 2014/137/EU határozata (2014. március 14.) az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokról (a továbbiakban: Grönland-határozat) (HL L 76., 2014.3.15.).

⁹ A félidős felülvizsgálati jelentés összesen tíz, eszközönként egy-egy szolgálati munkadokumentumra alapult (az alábbi linkben szereplő jegyzék), amelyek alapját 10 független értékelés képezte. Valamennyi dokumentum itt található: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

¹⁰ HL L 76., 2014.3.15., 1. o.

¹¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 203. cikke (HL C 326., 2012.10.26., 1. o.).

Ezen túlmenően az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 203. cikke képezi a tengerentúli társulási határozat és a Grönland-határozat jogalapját. Az EFA költségvetésbe való integrálására irányuló javaslat értelmében a Grönlandot és a tengerentúli országokat és területeket érintő finanszírozásnak az új 6., a Szomszédság és a világ elnevezésű fejezetből kell érkeznie.

Az összes TOT-ra kiterjedő, a politikai és jogi keretet biztosító, továbbá az együttműködés végrehajtásának módját felvázoló új jogi aktus a következő eredményeket mutatja majd:

- irányítási egységesség – valamennyi TOT ugyanazon finanszírozási forrás (az uniós költségvetés) alá tartozik; ez a programozás és a végrehajtás terén egyaránt szinergiát fog teremteni;
- a közös célkitűzések konszolidációja;
- a jogi keret egyszerűsítése és koherenciája;
- a TOT-ok nagyobb jelentősége a csoportként való megjelenésük révén.

Mivel mindkét határozat „a célnak megfelelőnek” minősül, a vezérelv szerint meg kell őrizni a jól működő elemeket, miközben javítani kell azon tényezőkön, amelyek megakadályozzák a partnereket szakpolitikáik és prioritásaik hatékony végrehajtásában. Másrészt az érintett tagállamok határozottan ragaszkodtak ahhoz, hogy megőrizték a jelenlegi tengerentúli társulási határozat struktúráját és vívmányait.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az EU–TOT társulás jelenlegi szabályait és eljárásait az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról szóló, 2013. november 25-i 2013/755/EU határozat¹² állapítja meg. A Grönlanddal fennálló kapcsolatokra vonatkozó szabályokat és eljárásokat az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokról szóló, 2014. március 14-i 2014/137/EU határozat¹³ rögzíti.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az „Európa 2030”¹⁴ valamennyi szakpolitikai területen referenciaértéket állapít meg az energiahatékonyságot és az energiabiztonsághoz, valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai kerethez való hozzájárulást illetően. Biztosított lesz az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodással való összhang is.

Az Európai Unió Északi-sarkvidékre vonatkozó integrált politikája¹⁵ az Uniónak az Északi-sarkvidéken betöltött kulcsfontosságú szerepében megnyilvánuló stratégiai érdekét tükrözi. Korábbi kezdeményezésekre alapozva ez a közlemény olyan uniós politikát vázol fel, melynek fókuszában az éghajlatváltozásnak az Északi-sarkvidék sérülékeny környezetére gyakorolt hatásaira való válaszadás során tanúsított nemzetközi együttműködés előmozdítása áll, valamint a fenntartható fejlődés támogatása, különösen az Északi-sarkvidék európai részén. Grönland a Dán Királyság részeként fontos szerepet játszik e szakpolitika jövőképeinek kialakításában.

¹² HL L 344., 2013.12.19., 1. o.

¹³ HL L 76., 2014.3.15., 1. o.

¹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az energiahatékonyságról, és annak az energiabiztonsághoz, valamint a 2030-ra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai kerethez való hozzájárulásáról (COM (2014) 520 final).

¹⁵ JOIN (2016) 21.

Az e javaslat keretében finanszírozott intézkedéseknek összhangban kell állniuk a közös kül- és biztonságpolitikán, valamint az újonnan javasolt Európai Békekereten belül végrehajtott intézkedésekkel. Humanitárius tevékenységeket nem lehet e javaslat keretében finanszírozni, mivel azok finanszírozására továbbra is a Humanitárius Segítségnyújtási Eszköz¹⁶ révén kerül sor.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat ambiciózusabb célt határozott meg az éghajlati szempontok minden uniós programra kiterjedő érvényesítése tekintetében, összesen az uniós kiadások 25 %-ában határozva meg az éghajlat-politikai célok elérésére fordítandó forrásokat. Az e program keretében végrehajtott intézkedések várhatóan 20 %-kal járulnak hozzá a program éghajlat-politikai célkitűzéseket szolgáló teljes pénzügyi keretösszegéhez. Azt, hogy hogyan járul hozzá e program a fenti általános célszám megvalósításához, uniós éghajlati markerrendszer követi majd nyomon, megfelelő bontásban, pontosabb módszertani eszközöket is alkalmazva, amennyiben ilyenek rendelkezésre állnak. A Bizottság továbbra is éves tájékoztatást nyújt a kötelezettségvállalási előirányzatokról az éves költségvetési tervezet keretében.

A program éghajlatpolitikai célokhoz való hozzájárulásának teljes mértékű kiaknázása érdekében a Bizottság igyekszik releváns intézkedéseket meghatározni a program előkészítésének, végrehajtásának, felülvizsgálatának és értékelésének teljes folyamata alatt.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A tengerentúli társulási határozat alapja az EUMSZ Negyedik része. A társulás részletes szabályait és eljárásait az Európai Unió működéséről szóló szerződés 203. cikke alapján hozott tanácsi határozatokban állapítják meg. Az említett cikk előírja, hogy e jogi aktusokat különleges jogalkotási eljárás keretében fogadják el.

Az EUMSZ 198–204. cikke rendelkezéseit Grönlandra alkalmazni kell, figyelemmel az EUMSZ-hez csatolt, a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló 34. jegyzőkönyvben foglalt különleges rendelkezésekre.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Az EUMSZ Negyedik részében szereplő rendelkezések részletes szabályainak szükségszerűen uniós szintre kell vonatkozniuk, mivel a társulás célja – azaz a társadalmi és gazdasági fejlődés, valamint a TOT-ok és az Unió közötti gazdasági kapcsolatok megerősítése – tagállami szintű fellépéssel nem valósítható meg. Továbbá, tekintettel a TOT-ok kereskedelmi rendszerére, nincs lehetőség tagállami fellépésre, mivel a közös kereskedelempolitika az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik (az EUMSZ II. címének Ötödik része).

A Bizottság jogalkotási javaslatában szereplő, a TOT-okkal való együttműködésre alkalmazott megközelítése tiszteletben tartja a partnerség, komplementaritás és szubszidiaritás elveit. Azt javasolja, hogy az Unió TOT-oknak nyújtott pénzügyi támogatását programozási dokumentumokra alapozzák, amelyekért az illetékes TOT-hatóságok és a Bizottság együtt lennének felelősek, és amelyek meghatároznák az Unió és a TOT-ok közötti együttműködési stratégiákat. Ezek az együttműködési stratégiák az illetékes TOT-hatóságok által elfogadott fejlesztési célkitűzéseken, stratégiákon és prioritásokon alapulnának. A Bizottság, a TOT-ok és a tagállamok szoros együttműködésben döntenének a tevékenységekről, minden egyes

¹⁶ Frissítendő.

partner vonatkozó intézményi, jogi és pénzügyi hatáskörének teljes mértékű tiszteletben tartása mellett.

A Bizottság előjogainak sérelme nélkül elsősorban a TOT-hatóságok lennének felelősek az együttműködési stratégia keretében elfogadott műveletek végrehajtásáért. A Bizottság tartozna felelőséggel e programok és projektek általános szabályainak és feltételeinek meghatározásáért.

Az Európai Unió, Grönland és Dánia közötti partnerség elő fogja segíteni az ebben a határozatban megállapított célokkal és együttműködési területekkel kapcsolatos konzultációkat és szakpolitikai párbeszédet. A partnerség mindenekelőtt meghatározza azt a keretet, amely alapot nyújt a közös érdekű területeken folytatott széles körű együttműködés és párbeszéd számára.

- **Arányosság**

Az EUMSZ 198. és 199. cikke szerint a társulás olyan átfogó partnerséget biztosít, amely intézményi keretből és kereskedelmi megállapodásokból áll, számos együttműködési területre terjed ki, valamint alapvető szabályokat tartalmaz az Unió TOT-oknak nyújtott pénzügyi támogatását illetően.

A TOT-ok sajátosságaira és az EU-val való különleges kapcsolatukra tekintettel a valamennyi TOT-ra kiterjedő, a politikai és jogi keretet átfedő és az együttműködés végrehajtásának módját tartalmazó új jogi aktus biztosítani fogja a hatékonyságot, a közös célkitűzések konszolidációját és a koherenciát, valamint a TOT-ok csoportként való fokozott jelentőségét. E javaslat olyan megközelítést terjeszt elő, amely rugalmas és az egyes TOT-ok helyzetéhez szabott.

A következetesség és hatékonyság érdekében, továbbá eltérő rendelkezés hiányában a javasolt határozat alkalmazni fogja a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI)¹⁷ végrehajtási, értékelési és nyomkövetési rendelkezéseit.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok visszamenőleges értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

A Grönland-határozat végrehajtásáról szóló 7. cikke értelmében legkésőbb 2018 júniusáig félidős értékelési jelentést kell végezni annak érdekében, hogy a felek tájékoztatást nyújtsanak a határozattal és intézkedéseivel kapcsolatos jövőbeli munkáról. A többi TOT programozását is magában foglaló 11. EFA rámutat annak szükségességére, hogy 2018 végéig teljesítmény-felülvizsgálatot végezzenek. Ennélfogva az értékelés tárgyát a Grönland-határozat (2014/137/EU) és a 11. EFA képezte nyolc másik külső finanszírozási eszközzel együtt, amelyek mindegyikéhez a közös végrehajtási rendelet¹⁸ 17. cikke alapján 2017 végéig félidős felülvizsgálati jelentést kellett készíteni.

¹⁷ [NDICI-rendelet]

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 236/2014/EU rendelete (2014. március 11.) (HL L 77., 2014.3.14., 95. o.).

A Bizottság által 2017 decemberében elfogadott jelentés¹⁹ értékelte, hogy az említett tíz eszköz az uniós segítségnyújtás hatékony végrehajtásának biztosítását illetően továbbra is megfelel a célnak. A jelentés egy átfogó elemzésből és 10 különálló szolgálati munkadokumentumból áll, amelyek valamennyi finanszírozási eszközt megvizsgálták a 2016–2017 során külső tanácsadók által végzett értékelések alapján.

A Grönland-határozatról szóló szolgálati munkadokumentumban²⁰ megállapítást nyert, hogy fő célkitűzése – a felek közötti szoros és tartós kapcsolatok megőrzése, valamint Grönlandon a fenntartható fejlődés támogatása – már teljesült, illetve teljesítés alatt áll. Az Európai Unióval folytatott szoros partnerség és együttműködés lehetővé tette Grönland számára, hogy fokozza a kapacitásépítést, erősebb irányítási és pénzügyi rendszereket fejlesszen ki és megszilárdítsa oktatási rendszerét, és ennek eredményeként munkaerejét.

A Grönland-határozat a kidolgozása révén biztosítja, hogy az Európai Unióval folytatott partnerség szélesebb körű politikai céljaira is kiterjedjen és azok tekintetében is eredmények szülessenek. Ily módon folytatódhat a 2020-ra vonatkozóan meghatározott célkitűzések teljesítése.

A 11. EFA-ról szóló szolgálati munkadokumentumban²¹ megállapítást nyert, hogy az releváns. Általában véve hatékony mechanizmusnak bizonyult, bizonyított hozzáadott értékkel és megfelelő belső koherenciával. A TOT-okra vonatkozó végrehajtási eljárásokat illetően tapasztalt hiányosságok kihatottak az együttműködés hatékonyságára.

Összességében a féldős felülvizsgálati jelentés megállapította, hogy a külső finanszírozási eszközök megfelelnek a célnak, relevánsak, nagy vonalakban összhangban állnak az uniós célkitűzésekkel és a partnerországok szükségleteivel, továbbá elég rugalmasak ahhoz, hogy támogassák és lehetővé tegyék egy alakulóban lévő szakpolitikai keret végrehajtását. Az eszközök és folyamatok sokfélesége azonban aláássa az uniós külső tevékenység általános koherenciáját és láthatóságát, továbbá nem kerülnek teljes mértékben kiaknázásra a sinergiák és a kiegészítő jelleg.

Az értékelésekben megállapított szakpolitikai és operatív kihívásokra való válaszadás érdekében az uniós költségvetés külső tevékenységi fejezetében nagyobb szerepet kell szánni négy kulcsfontosságú kérdésnek: a rugalmasságnak, az egyszerűsítésnek, a koherenciának és a teljesítménynek.

A Grönland-határozat beépül a tengerentúli társulási határozatba, amely szintén lefedi Grönlandot. A Grönlandra és a többi TOT-ra vonatkozó pénzügyi források jelenleg ugyanabból az uniós költségvetési fejezetből származnak. A két határozat összevonása ezért az egyszerűsítést, a rugalmasságot és a koherenciát szolgálja, mivel az összes TOT-tal fenntartott politikai kapcsolatokat és pénzügyi források egyetlen eszközbe foglalnak bele. Ez hangsúlyozza és megerősíti majd a TOT-ok különleges státuszát, valamint nagyobb mértékben lehet a TOT-ok sajátosságaira összpontosítani más fejlesztési partnerekhez képest, továbbá kiemeli, hogy a TOT-okkal folytatott együttműködést illetően a hangsúly a fenntartható fejlődésen van.

¹⁹ A féldős felülvizsgálati jelentés összesen tíz, eszközönként egy-egy szolgálati munkadokumentumra alapult (az alábbi linkben szereplő jegyzék), amelyek alapját 10 független értékelés képezte. Valamennyi dokumentum itt található: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en.

²⁰ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

²¹ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A TOT-okkal, köztük Grönlanddal fenntartott kapcsolatokról folytattak tárgyalást a 2018. február 23-án Brüsszelben megrendezett 16. EU–TOT fórum egyik, a 2020 utáni időszakot elemző tematikus ülésén, és e témával foglalkozik a TOT Társulás (TOTT) megbízásából készült, az EU 2020 utáni költségvetéséről és annak a TOT-okra gyakorolt hatásairól szóló háttérdokumentum²² is.

Ezen túlmenően a külső finanszírozási eszközök, ideértve a Grönland-határozatot és a 11. EFA-t is, külső értékelése során 12 héten át nyilvános konzultáció folyt, amely 2017. május 3-án zárult le²³. A konzultáció továbbá előzetes információkat szerzett a jövőbeni külső finanszírozási eszközöket illetően. A konzultációra i. a visszajelzés elősegítése érdekében irányadó kérdéseket tartalmazó online felmérés és ii. kulcsfontosságú érdekelt felekkel folytatott személyes találkozó keretében került sor.

E konzultáció során a következő kérdéseket emelték ki:

A TOTT megbízásából készült háttérdokumentum felvázolta, hogy a TOT-ok általában véve milyen tapasztalatokat szereztek a tengerentúli társulási határozat által elért számos eredménnyel kapcsolatban, amely határozatot megfelelő, jelentős változtatást nem igénylő jogi eszköznek tartanak. A jövőbeli TOT–EU együttműködés számára előnyös lenne a fenntartható fejlesztési célok teljesítésére való összpontosítás. A jövőbeli kapcsolatok önálló, a költségvetésben szereplő TOT-eszköz révén megfelelő szabályok betartása mellett működhetnek, lehetővé téve az egyszerű, rugalmas és zökkenőmentes programozást. Az EFA-nak az uniós költségvetésbe való bevonása kedvező fogadtatásban részesülne, amennyiben az EFA bizonyos rugalmassági jellemzőit fenn lehetne tartani. Néhány TOT megnövelt pénzügyi támogatást kért sajátos földrajzi jellemzőinek elismerése és az európai családhoz való tartozásuk fejében.

E nézetet osztották a tagállamok, amelyek úgy vélik, hogy a tengerentúli társulási határozat a TOT–EU együttműködés megfelelő alapját jelentette, jóllehet jelentős változtatások várhatók a végrehajtás terén. A háttérdokumentumban az is megállapítást nyert, hogy a tagállamok készek elfogadni egy, a költségvetésben szereplő konkrét eszközt, amennyiben a mellékelt rendelkezések megfelelőek, és konkrétan, hogy fennmarad a költségvetés-támogatás modalitása és a többéves elv.

A Grönland-határozat értékeléséről szóló nyilvános konzultáció során az az általános megállapodás volt érvényben, hogy a határozat relevánsnak és hatékornak bizonyult az általános és konkrét célkitűzéseinek teljesítését, valamint a globális és az Északi-sarkvidéket érintő kérdésekre vonatkozó szakpolitikai párbeszéd előmozdításával kapcsolatos általános elveinek tükrözését illetően. A 2020 utáni időszakra vonatkozó pénzügyi támogatás mérlegelésekor hasznos lenne összehasonlítani a Grönlandra irányuló pénzügyi támogatás programozási és végrehajtási eljárásait a többi TOT rendelkezésére álló EFA-eljárásokkal. A Grönland-határozat értékes eszköznek bizonyult a Grönland és az Unió közötti szoros kötelék fenntartása és megerősítése terén. A kapcsolat politikai vonatkozásai az évek során nagy változásokon mentek keresztül.

- **Külső szakvélemény**

A Grönland-határozat és a 11. EFA külső értékelése a féldős felülvizsgálati jelentés és az azt kísérő szolgálati munkadokumentumok alapjául szolgált. Ezen túlmenően a TOT-ok

²² A jelentés még nem nyilvános, de a Bizottság jóváhagyta.

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

megbízásából külső tanácsadók egy háttérdokumentumot készítettek a 2020 utáni időszakra vonatkozó vitáról és annak a TOT-okra vonatkozó következményeiről.

- **Hatásvizsgálat**

A Bizottság 2018-ban hatásvizsgálatot készített a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret Globális Európa fejezete szerinti valamennyi eszközre vonatkozóan. A hatásvizsgálat a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kereten belül a külső tevékenység tekintetében javasolt főbb változtatásokra összpontosított. E változtatások számos eszköz egy átfogó eszközön keresztüli egyszerűsítésére, valamint az Európai Fejlesztési Alap által jelenleg finanszírozott tevékenységeknek az uniós költségvetésbe foglалására összpontosított.

Az elemzés megállapította, hogy bizonyos előfeltételek teljesülése esetén az EFA költségvetésbe való integrálásának több lenne az előnye, mint a hátránya. A külső tevékenységre előirányzott összeg például nem lehet kisebb az EFA és a többi külső finanszírozási eszköz együttes összegénél; az EFA rugalmassági mechanizmusait, amennyire lehetséges, át kell vinni az uniós költségvetésbe, valamint az EFA Afrikai Békekerete révén finanszírozott katonai műveleteket egy másik, költségvetésen kívüli mechanizmus keretein belül kell folytatni.

A hatásvizsgálat azt is megállapította, hogy a legtöbb eszközt – a nagyon sajátos joggal rendelkező vagy célkitűzést követő eszközöket leszámítva – egyetlen eszközbe lehetne összevonni. Az összevonható eszközök a következők: a fejlesztési együttműködési eszköz, az Európai Fejlesztési Alap, az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz, a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze, a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz és a Partnerségi Eszköz. A különállóként megőrzendő eszközök körébe az alábbiak tartoznak: Humanitárius segítségnyújtás; a közös kül- és biztonságpolitikai költségvetés; a nukleáris biztonság célját szolgáló együttműködési eszköz része; tengerentúli országok és területek, ideértve Grönlandot is; Uniós polgári védelmi mechanizmus; Előcsatlakozási Támogatási Eszköz; az Európai Önkéntes Humanitárius Segítségnyújtási Hadtest programja; támogatás a ciprusi török közösségnek; a Sürgősségisegély-tartalék és az Európai Békekeret.

Miként azt a Bizottság is megjegyezte²⁴ és a nyilvános konzultáció keretében a partnerek által adott visszajelzések is alátámasztották, a külső finanszírozási eszközök jelenlegi architektúrája túlságosan összetett. Több eszköz egy átfogó eszközön keresztüli egyszerűsítése lehetőséget ad az igazgatás és felügyeleti rendszerek észszerűsítésére és ezáltal az adminisztratív terhek csökkentésére az uniós intézmények és a tagállamok számára. Egy egyszerűsített felügyeleti rendszer révén az érintett intézményeknek jobb és átfogóbb rálátása nyílna az EU külső kiadásaira.

2018. április 25-én a Szabályozói Ellenőrzési Testület megvizsgálta a hatásvizsgálatot, és arról észrevételekkel ellátott kedvező véleményt adott.

- **Egyszerűsítés**

Az egyszerűsítést illetően a jogi architektúra egyszerűsítésének célja, hogy csökkentse az adminisztratív terheket a jelenlegi eszközökhöz képest. A TOT-okkal fenntartott kapcsolatokat és pénzügyi forrásait (ideértve a programozási és végrehajtási szabályokat is)

²⁴ Mindenekelőtt az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről szóló vitaanyag (2017. június) és az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló bizottsági közlemény; COM(2018) 98 final, 2018.2.14.

az alábbi négy eszköz fedi le: i. tengerentúli társulási határozat, ii. a 11. EFA-rendelet, iii. a Grönland-határozat és iv. a közös végrehajtási rendelet.

A javasolt határozat egyetlen eszközt kínál, amely kiterjed a politikai kapcsolatokra és az Unió és a TOT-ok közötti különös kapcsolatokra egyaránt. A határozat különleges rendelkezéseket tartalmaz szükség esetén iránymutatást nyújtva a Grönlanddal folytatott kapcsolat tekintetében, továbbá az uniós költségvetés egy fejezete alatt konszolidált pénzügyi forrásokat és végrehajtási szabályokat, amelyek a koherencia és az egyszerűsítés érdekében elsősorban a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt követik. A javasolt határozat szükség esetén konkrét, egyszerűsített szabályokat ír elő a TOT-okra vonatkozóan a programozás tárgyában.

Ezen túlmenően az EFA jellemzőinek, például a többéves elvnek a lehető legnagyobb mértékű átemelése egyszerűbbé és rugalmasabbá teszi majd az eljárásokat, melyek korábban nem álltak Grönland rendelkezésére. Ennélfogva a javasolt határozat egyszerűsíteni fogja a jelenlegi eszköztár irányítási és felületesi szerkezetét.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A Grönlandra vonatkozó pénzügyi források az uniós költségvetés 6. fejezetéből („Szomszédság és a világ”) származnak. Tekintve, hogy az EFA néhány jellemzőjét, például a többéves elvet át kívánják emelni az uniós költségvetésbe, ez egyszerűsíteni fogja a Grönlandra szánt források elosztására irányuló jelenlegi eljárásokat.

A többi TOT-ot illetően a pénzügyi előirányzataikat az EFA-ból a „Szomszédság és a világ” című költségvetési fejezetbe csoportosítják át.

A „Modern költségvetés a polgárainak védelmet, biztonságot és lehetőségeket nyújtó Unió számára – A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret” című bizottsági közlemény²⁵ alapján a „Szomszédság és a világ” című fejezet keretében 500 millió EUR-t különítettek el a TOT-okkal való együttműködés céljára.

E határozat összesen 500 000 000 EUR összeget (folyó árakon) különít el a TOT-okkal való társulásra. Ezen összegből 225 000 000 EUR-t kell elkülöníteni Grönland, 225 000 000 EUR-t a többi TOT részére, amelyből 159 000 000 EUR összeget fordítanak területi programokra, 66 000 000 EUR-t pedig regionális programokra. Ezenfelül 15 000 000 EUR összegű régióközi pénzügyi keretösszeg áll valamennyi TOT, köztük Grönland rendelkezésére. Ezen túlmenően az új határozatnak megfelelően 22 000 000 EUR összeget technikai segítségnyújtásra, továbbá 13 000 000 EUR összeget tartalékként kell elkülöníteni.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Eltérő rendelkezés hiányában a végrehajtási, nyomonkövetési, értékelési és jelentéstételi intézkedések a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközben meghatározott szabályokat fogják követni.

²⁵ COM(2018) 98 final, 2018.2.14.; COM(2018) 321 final, 2018.5.2.

- **A határozatjavaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A tengerentúli társulási határozat és a Grönland-határozat összevonása révén valamennyi hasonló vagy szinergiákkal rendelkező terület is összevonásra kerül. A jelenlegi tengerentúli társulási határozat struktúrája és az abban foglalt legtöbb rendelkezés megmarad, adott esetben kiemelve a következőket: az uniós kapcsolatok egyedi jellege és a Grönlanddal folytatott együttműködés, például az Unió, Grönland és Dánia közötti szoros és tartós kapcsolatok fenntartásának célja; Grönland geostratégiai helyzetének elismerése; szakpolitikai párbeszéd és potenciális együttműködés az Északi-sarkvidéket érintő kérdéseket illetően; valamint élelmezésbiztonság. Ennek következtében fenntartják a Grönland-határozat pozitív eredményeit.

Az új tengerentúli társulási határozatnak a jelen határozattal azonos szerkezettel, továbbá azonos politikai, kereskedelmi és együttműködési pillérekkel kell rendelkeznie. A fontosabb változások többek között a következők:

- A javasolt határozat figyelembe fogja venni a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból való kilépésének következményeit, valamint azt a tényt, hogy az EUMSZ Negyedik részében meghatározott speciális rendszer már nem alkalmazandó a 12 brit TOT-ra.
- Hivatalos szempontból a szöveg és mellékleteinek általános frissítésére konkrétan azért kerül sor, hogy figyelembe vegyék az adózási és kereskedelmi jogszabályok terén bekövetkezett legújabb változásokat.
- Az EFA által jelenleg finanszírozott tevékenységeknek az uniós költségvetésbe foglalásával a *jelen* határozat IV. és V. melléklete hatályát veszti. Ezenfelül az elszigetelt TOT-okról szóló I. melléklet beépült a határozatba. Az EBB saját forrásainak kezeléséről szóló III. melléklet hatályát veszti.
- Kiegészítik és frissítik a Grönlanddal fenntartott kapcsolatok helyzetét tükröző rendelkezéseket a 3. cikk (Célkitűzések, elvek és értékek), az 5. cikk (Kölcsönös érdekek, kiegészítő jelleg és prioritások), a 13. cikk (Írányelvek a párbeszédhez), a 23. cikk (új cikk a nyersanyagokról), a 31. cikk (Együttműködés a kutatás és innováció területén) és a 35. cikk (Közegészségügy és élelmezésbiztonság) szerint.
- A Finanszírozási együttműködésről szóló IV. rész tartalmazza a 6., a „Szomszédság és a világ” elnevezésű költségvetési fejezetben, a TOT-okra elkülönített pénzügyi keretösszeget. Ezenkívül rendelkezik az alábbiakról:
 - A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz általános kikötést tartalmazó záradéka a javasolt határozat pénzügyi együttműködésének végrehajtására irányulóan. Mindazonáltal a javasolt határozat továbbra is konkrét és egyszerűsített programozási gyakorlatot ír elő a TOT-ok számára;
 - A TOT-ok – főszabály szerint – továbbra is jogosultak lesznek a következő többéves pénzügyi keret alapján uniós programokban való részvételre. A TOT-ok jogosultak lesznek a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz tematikus programjaira és gyorsreagálási tevékenységeire.

- Egy konkrét rendelkezés/eszköz lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy aktívan előmozdítsa a régióközi projekteket a TOT-ok, az AKCS-és/vagy nem AKCS-államok vagy területek, valamint az Unió legkülső régiói között.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek közötti, az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat is magában foglaló társulásról (tengerentúli társulási határozat)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 203. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Parlament véleményére²⁶,

különleges jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) E határozat megállapítja az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek, többek között Grönland társulására vonatkozó szabályokat és eljárásokat, továbbá hatályon kívül helyezi a 2013/755/EU tanácsi határozatot²⁷ (a továbbiakban: tengerentúli társulási határozat) és a 2014/137/EU tanácsi határozatot²⁸ (a továbbiakban: Grönland-határozat).
- (2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 204. cikke szerint az EUMSZ 198–203. cikkének rendelkezéseit Grönlandra is alkalmazni kell, figyelemmel az EUMSZ-hez csatolt, a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló 34. jegyzőkönyvben foglalt, Grönlandra alkalmazandó sajátos rendelkezésekre is. A grönlandi szerződéssel²⁹ összhangban az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat a 2014/137/EU tanácsi határozat³⁰ állapítja meg, amely hangsúlyozza az Unió és Grönland közötti szoros történelmi, politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatokat, valamint egy különös partnerséget és együttműködést határoz meg. A 2014/137/EU határozat 2020. december 31-én hatályát veszti.
- (3) A korábban az Európai Fejlesztési Alap (EFA) által finanszírozott TOT-oknak nyújtott uniós támogatást 2021. január 1-jétől az Unió általános költségvetéséből kell finanszírozni.
- (4) A külső finanszírozási eszközök számának csökkentése és teljesítményük észszerűsítése érdekében a valamennyi TOT-tal, köztük Grönlanddal folytatott kapcsolatokat át kell csoportosítani a tengerentúli társulási határozat és a Grönland-határozat egyetlen határozattal való felváltása révén.

²⁶ A xxxx/xx/xx-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

²⁷ A Tanács 2013/755/EU határozata (2013. november 25.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról („tengerentúli társulási határozat”) (HL L 344., 2013.12.19., 1. o.).

²⁸ A Tanács 2014/137/EU határozata (2014. március 14.) az egyrészről az Európai Unió, másrészről Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokról („Grönland-határozat”) (HL L 76., 2014.3.15., 1. o.).

²⁹ Szerződés az Európai Közösségeket létrehozó szerződések Grönland vonatkozásában történő módosításáról (HL L 29., 1985.2.1., 1. o.).

³⁰ HL L 76., 2014.3.15., 1. o.

- (5) Az e határozaton alapuló partnerségnek lehetővé kell tennie egyrésről az Unió, másrésről valamennyi TOT közötti szoros kapcsolatok fenntartását.
- (6) Ezen új határozatnak hangsúlyoznia kell a Grönlanddal folytatott együttműködés sajátosságait, például az Unió, Grönland és Dánia közötti szoros és tartós kapcsolatok fenntartására irányuló célkitűzést, Grönland geostratégiai helyzetének elismerését, Grönland és az Unió közötti szakpolitikai párbeszéd fontosságát, az Unió és Grönland közötti halászati partnerségi megállapodás meglétét és az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdéseket érintő potenciális együttműködést. A határozatnak reagálnia kell a globális kihívásokra, lehetővé téve proaktív menetrend kidolgozását és a közös érdekek követését, különösen az éghajlatváltozásnak az emberi tevékenységekre és a környezetre gyakorolt egyre növekvő hatása, a tengeri szállítás, a természeti erőforrások – ideértve a nyersanyagokat és halállományokat is –, valamint a kutatás és innováció tekintetében.
- (7) Az EUMSZ és másodlagos jogszabályai nem alkalmazandók automatikusan a TOT-okra, kivéve számos olyan rendelkezést, amely kimondottan ennek ellenkezőjéről rendelkezik. Noha a TOT-ok nem harmadik országok, nem képezik az egységes piac részét, és meg kell felelniük a kereskedelem tekintetében a harmadik országokra vonatkozó kötelezettségeknek, különösen a származási szabályoknak, az egészségügyi és a növényegészségügyi szabályoknak, továbbá a védintézkedésnek.
- (8) Az Unió és a TOT-ok közötti különleges kapcsolat felhagy a hagyományos fejlesztési együttműködési megközelítéssel, és kölcsönös partnerséggé alakul a TOT-ok fenntartható fejlődésének támogatása céljából. Továbbá az Unió és a TOT-ok közötti szolidaritást egyedülálló kapcsolataikra és a közös európai családdhoz való tartozásukra kell alapozni.
- (9) A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend (a 2030-ig szóló menetrend), amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezete 2015 szeptemberében fogadott el, a nemzetközi közösség válasza a fenntartható fejlesztéssel kapcsolatos globális kihívásokra és tendenciákra. A fenntartható fejlesztési célokkal a Párizsi Megállapodás és az addisz-abebai cselekvési program – középpontjában a 2030-ig szóló menetrenddel, átalakító hatású keretet kínál a szegénység felszámolásához és a fenntartható fejlődés globális szinten való eléréséhez. Hatályát tekintve egyetemes, és olyan átfogó közös keretet biztosít a tevékenységekre, amely az Unióra és partnereire egyaránt alkalmazandó. Egyensúlyt teremt a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi dimenziói között, miközben elismeri a céljai és a célszámai közötti alapvető összefüggéseket. A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend célja az, hogy senki ne maradjon ki a fejlődés folyamatából. Végrehajtását szorosan összehangolják majd más releváns nemzetközi kötelezettségvállalásokkal. Az e határozat keretében végrehajtott tevékenységek különös figyelmet fordítanak a fenntartható fejlesztési célok közötti összefüggésekre és azokra az integrált tevékenységekre, amelyek járulékos előnyt teremthetnek és koherens módon többféle célkitűzést teljesíthetnek.
- (10) Az Unió és a TOT-ok közötti társulást továbbra is három fő pillérre kell helyezni, amelyek magukban foglalják a versenyképesség fokozását, az ellenálló képesség megerősítését és a kiszolgáltatottság csökkentését, továbbá a TOT-ok, valamint egyéb partnerek és szomszédos régiók közötti együttműködés és integráció előmozdítását.
- (11) A partnerség keretében előirányzott uniós pénzügyi támogatás célja, hogy európai perspektívát nyújtson a TOT-ok fejlődéséhez, és e támogatásnak hozzá kell járulnia a vele kialakított szoros és tartós kapcsolatok megerősítéséhez, és egyúttal – a két partnert összekötő közös értékekre és történelemre építve – meg kell erősítenie TOT-oknak az Unió előretolt bástyáiként betöltött szerepét.
- (12) A TOT-ok földrajzi helyzetéből adódóan valamennyi fél érdekében fejleszteni kell a köztük és szomszédjaik közötti együttműködést – noha az uniós jog tekintetében egy adott földrajzi

terület egyes szereplőinek jogállása eltérő lehet –, különös figyelemmel a közös érdekű területekre, valamint az uniós értékek és normák előmozdítására.

- (13) Számos TOT az EUMSZ 349. cikkében említett legkülső régiók és az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség államainak, valamint egyéb harmadik területek és országok szomszédságában fekszik. Szomszédjaikkal közösen a szükségleteik, például az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése és az azokhoz való alkalmazkodás, a biológiai sokféleség megőrzése, az óceánokkal kapcsolatos kérdések, a gazdasági diverzifikáció és a katasztrófakockázat-csökkentés.
- (14) A „Megerősített és megújított stratégiai partnerség az EU legkülső régióival” című, 2017. október 24-i bizottsági közlemény³¹, a 15. és 16. TOT–EU fórum következtetései, valamint az egyrészről az Európai Unió, másrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok csoportja közötti partnerségi megállapodással kapcsolatos tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló bizottsági ajánlások³² a regionális együttműködési programoknak a TOT-ok és szomszédjaik bevonásával együtt járó megerősítését szorgalmazzák.
- (15) A TOT-okat gazdag földi és tengeri biodiverzitás jellemzi. Az éghajlatváltozás hatással lehet a TOT-ok természetes környezetére, és veszélyeztetheti fenntartható fejlődésüket. A biodiverzitás és az ökoszisztéma-szolgáltatások, a katasztrófakockázat-csökkentés, a természeti erőforrások fenntartható kezelése, valamint a fenntartható energia előmozdítása területén folytatott tevékenységekkel a TOT-ok jobban tudnak alkalmazkodni az éghajlatváltozáshoz, és képesek enyhíteni annak hatásait. A társulásnak biztosítania kell a fenntartható fejlődés megvalósítása tekintetében kulcsfontosságú tényezőnek számító biológiai diverzitás és az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzését, helyreállítását és fenntartható felhasználását.
- (16) Figyelemmel az éghajlatváltozás okozta problémáknak a Párizsi Megállapodás és az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlesztési céljai kapcsán tett uniós kötelezettségvállalások szerinti kezelésének fontosságára, e program hozzájárul majd az éghajlati szempontok uniós szakpolitikákban történő érvényesítéséhez, valamint annak az átfogó célkitűzésnek a teljesítéséhez, hogy az uniós költségvetés kiadásainak 25 %-át éghajlat-politikai célkitűzések támogatására fordítsák. Az e program keretében végrehajtott intézkedések várhatóan 20 %-kal járulnak hozzá a program éghajlat-politikai célkitűzéseket szolgáló teljes pénzügyi keretösszegéhez. A vonatkozó tevékenységeket a program végrehajtása során azonosítják és újból értékelik a program felidős értékelésével és felülvizsgálati eljárásaival összefüggésben.
- (17) Az Unió és a TOT-ok közötti kapcsolatokban el kell ismerni, hogy a TOT-ok jelentősen hozzájárulhatnak a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokban tett uniós kötelezettségvállalásokhoz.
- (18) Az Unió és a TOT-ok elismerik az oktatás és a szakképzés által a TOT-ok fenntartható fejlődésének katalizátoraként betöltött szerep fontosságát.
- (19) Az Unió és a TOT-ok közötti társulásnak figyelembe kell vennie a TOT-ok kulturális sokszínűségét és identitását, valamint hozzá kell járulnia annak megőrzéséhez.
- (20) Az Unió és a TOT-ok közötti kereskedelemnek és kereskedelemmel kapcsolatos együttműködésnek hozzá kell járulnia a fenntartható gazdasági fejlődés, a társadalmi fejlődés és a környezetvédelem célkitűzéséhez.
- (21) E határozat rugalmasabb származási szabályokat biztosít, ideértve a származási kumuláció új lehetőségeit is. A kumulációt nem csak a TOT-okkal és a gazdasági partnerségi megállapodást aláíró országokkal kell lehetővé tenni, hanem bizonyos feltételek mellett olyan országokból

³¹ COM(2017) 623 final, 2017.10.24.

³² COM(2017) 763 final, 2017.12.12.

származó termékekre vonatkozóan is, amelyekkel az Unió szabadkereskedelmi megállapodást tart fenn, és – ugyancsak bizonyos feltételekre figyelemmel – olyan termékekre is, amelyek vám- és kvótamentesen lépnek be az Unióba az Unió általános preferenciarendszere keretében. E feltételekre a kereskedelem kijátszásának elkerülése, valamint a kumulációs megállapodások megfelelő működésének biztosítása érdekében van szükség.

- (22) A TOT-származás igazolására alkalmazott eljárásokat – a TOT-okban érintett piaci szereplők és közigazgatások érdekében – naprakésszé kell tenni. Az Unió és a TOT-ok közötti igazgatási együttműködéssel kapcsolatos rendelkezéseket ugyancsak ennek megfelelően frissíteni kell.
- (23) Továbbá kellően részletes rendelkezéseket kell megállapítani a védintézkedésekről és felügyeletről. Ez lehetővé teszi majd a TOT-ok és az Unió illetékes hatóságai, valamint a gazdasági szereplők számára, hogy egyértelmű és átlátható szabályokra és eljárásokra támaszkodjanak. Végül pedig közös érdek biztosítani azon eljárások és megállapodások megfelelő alkalmazását, amelyek lehetővé teszik, hogy a TOT-ok vám- és kvótamentesen exportáljanak az Unióba.
- (24) Figyelembe véve az integrációs célkitűzést, valamint a szolgáltatások és a letelepedés területén a világkereskedelem fejleményeit, támogatni kell a szolgáltatási piacok és befektetési lehetőségek fejlesztését azáltal, hogy az uniós piacot jobban megnyitjuk a TOT-szolgáltatások és beruházások előtt. E tekintetben az Uniónak a más kereskedő partnereknek nyújtott lehető legjobb elbánást kell biztosítania a TOT-ok számára a legnagyobb kedvezmény elvének átfogó záradékaival, a TOT-ok számára viszont a kereskedelmi kapcsolataik tekintetében rugalmasabb lehetőségeket kell biztosítani azzal, hogy a TOT-ok által az Unióra alkalmazott elbánást azon elbánásra kell korlátozni, amelyben a TOT-ok a jelentősebb kereskedő gazdaságokat részesítik.
- (25) A pénzügyi szolgáltatások területén az Unió és a TOT-ok között folytatott együttműködés várhatóan hozzájárul egy biztonságosabb, szilárdabb, átláthatóbb pénzügyi rendszer létrehozásához, amely elengedhetetlen a globális pénzügyi stabilitás előmozdítása és a fenntartható növekedés alátámasztása tekintetében. Az e területen tett igyekezeteknek a nemzetközi szinten elfogadott standardokkal való konvergenciára, valamint a TOT-jogszabályoknak a pénzügyi szolgáltatásokról szóló uniós vívmányokhoz való közelítésére kell összpontosulniuk. Kellő figyelmet kell fordítani a TOT-hatóságok igazgatási kapacitásának megerősítésére, többek között a felügyelet területén is.
- (26) Az uniós pénzügyi támogatást azokra a területekre kell koncentrálni, amelyeken a legnagyobb hatást tudja kifejteni, tekintettel arra, hogy az Unió képes globális szinten reagálni és az olyan globális kihívásokat kezelni, mint a szegénység felszámolása, a fenntartható és inkluzív fejlődés, vagy a demokrácia, a jó kormányzás, az emberi jogok és a jogállamiság világszintű előmozdítása, valamint tekintettel a fejlesztési támogatásban való hosszú távú és kiszámítható részvételére és a tagállamaival történő koordinációban betöltött szerepére.
- (27) A TOT-ok hatóságainak rendelkezésére álló igazgatási kapacitások hatékonysága, egyszerűsítése és elismerése érdekében a TOT-oknak nyújtott pénzügyi forrásokat kölcsönös partnerség alapján kell igazgatni. Továbbá a TOT-ok hatóságainak felelősséget kell vállalniuk a felek közötti együttműködési stratégiákként elfogadott szakpolitikák kidolgozásáért és végrehajtásáért. A programozási és megvalósítási folyamat során figyelembe kell venni a TOT-ok igazgatási és emberi erőforrásainak korlátozott jellegét.
- (28) Ez a határozat a TOT-ok és az Unió közötti társulás, a „tengerentúli társulási határozat” részére pénzügyi keretösszeget határoz meg, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti [---]-i intézményközi megállapodás 16. pontja értelmében.

- (29) Erre a határozatra az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott pénzügyi szabályok vonatkoznak. Ezeket a szabályokat a költségvetési rendelet rögzíti, és azok különösen a költségvetés – támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak és közvetett végrehajtás révén történő – elkészítésére és végrehajtására vonatkozó eljárást határozzák meg, valamint előírják a pénzügyi szereplők felelősségének ellenőrzését. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok érintik az Unió költségvetésének a jogállamisággal összefüggő általános tagállami hiányosságok esetén történő védelmét is, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása elengedhetetlen előfeltétele a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak és a hatékony uniós finanszírozásnak.
- (30) A határozat szerinti finanszírozási formákat és a végrehajtási módokat annak alapján kell megválasztani, hogy mennyire alkalmasak a tevékenységek egyedi célkitűzéseinek megvalósítására és eredmények elérésére, figyelemmel különösen az ellenőrzések költségeire, az adminisztratív terhekre és a szabályok be nem tartásának várható kockázataira. Mérlegelni kell többek között az egyösszegű átalányok, az átalányfinanszírozás vagy az egységek költségek alkalmazását, valamint a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében említett költségekhez nem kapcsolódó finanszírozási formákat.
- (31) Az Uniónak a rendelkezésre álló források leghatékonyabb kihasználására kell törekednie a külső tevékenysége hatásainak optimalizálása érdekében. Ezt az Unió külső finanszírozási eszközei közötti koherencia és kiegészítő jelleg, valamint az egyéb uniós szakpolitikák és programok közötti szinergiák megteremtése révén kell elérni. Annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen a kombinált beavatkozások egy közös célkitűzés elérésével kapcsolatos hatását, e határozatnak lehetővé kell tennie a finanszírozási források kombinálását más uniós programokkal, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik.
- (32) E határozatnak szükség esetén hivatkoznia kell az [NDICI-rendeletre] (Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz) az együttműködés végrehajtásának céljából, biztosítva ezáltal a koherenciát az eszközök irányítása során.
- (33) A fejlemények, valamint a vámügyi és kereskedelmi jogszabályokat érintő változások figyelembevétele érdekében a II., III. és IV. melléklet tartalmáról szóló jogi aktusok elfogadásának hatáskörét – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkével összhangban – a Bizottságra kell ruházni annak érdekében, hogy a Bizottság beépíthesse e változásokat a határozatba. A jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodás³³ (22) és (23) bekezdése értelmében a programot egyedi nyomonkövetési követelmények útján gyűjtött információk alapján kell értékelni, kerülve a túlszabályozást és a – főként a tagállamokra nehezedő – adminisztratív terheket. Adott esetben e követelmények mérhető mutatókat is magukban foglalhatnak, amelyek alapján értékelhetők a program tényleges hatásai. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak³⁴ megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

³³ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról, 2016. április 13.; HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

³⁴ Ugyanott.

- (34) A 2010/427/EU tanácsi határozat³⁵ 9. cikkében foglalt külső tevékenységre vonatkozó eszközökre történő hivatkozásokat az e határozatra történő hivatkozásként is kell érteni. A Bizottságnak biztosítania kell, hogy e határozat végrehajtása az EKSZ-nek az említett határozatban meghatározott szerepével összhangban történjen.
- (35) E határozat II. melléklete 10. cikke (6) bekezdésének és 16. cikke (8) bekezdésének, III. melléklete 2. cikkének, valamint IV. melléklete 5. és 6. cikkének végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítása érdekében végrehajtási hatásköröket kell ruházni a Bizottságra. E hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban kell gyakorolni.
- (36) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel³⁶, a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel³⁷, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel³⁸ és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel³⁹ összhangban, az Unió pénzügyi érdekeit eredményes és arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben közigazgatási szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – végezhet annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség kinyomozhatja és büntetőeljárás alá vonhatja az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴⁰ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalást és más bűncselekményeket. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak. E célból a harmadik országokkal és területekkel, valamint a nemzetközi szervezetekkel kötött megállapodásoknak, továbbá a határozat végrehajtása keretében létrejött bármely szerződésnek vagy megállapodásnak olyan rendelkezéseket kell tartalmazniuk, amelyek kifejezetten felhatalmazzák a Bizottságot, a Számvevőszéket és az OLAF-ot arra, hogy saját hatáskörüknek megfelelően lefolytassák az említett ellenőrzéseket, helyszíni ellenőrzéseket és szemléket, és biztosítják, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.
- (37) E határozat értelmében a Tanácsnak innovatív, következetes és testre szabott választ kell adnia a fenti összes tényezőre,

³⁵ A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o.).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

³⁷ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

³⁸ A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

³⁹ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

I. RÉSZ

A TENGERENTÚLI ORSZÁGOK ÉS TERÜLETEK UNIÓVAL VALÓ TÁRSULÁSÁNAK ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEI

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

- (1) Ez a határozat létrehozza a tengerentúli országok és területek (TOT-ok) Unióval való társulását (a továbbiakban: a társulás), amely az EUMSZ 198. cikkén alapuló, a TOT-ok fenntartható fejlődésének támogatását, valamint az Unió értékeinek és normáinak szélesebb világszinten történő előmozdítását célzó partnerség.
- (2) A társulás partnerei az Unió, a TOT-ok és a velük kapcsolatban álló tagállamok.
- (3) E határozat 73. cikkében létrehozza a valamennyi TOT-tal való társulásra vonatkozó finanszírozási programot a 2021–2027 közötti időszak tekintetében (a továbbiakban: program). A határozat megállapítja a program célkitűzéseit, az uniós finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat, e határozat I. mellékletében foglaltaknak megfelelően.

2. cikk

Területi hatály

A társulás az EUMSZ II. mellékletében felsorolt TOT-okra vonatkozik.

3. cikk

Célkitűzések, elvek és értékek

- (1) Az Unió és a TOT-ok közötti társulás a TOT-ok, a kapcsolódó tagállamok és az Unió által közösen osztott célkitűzéseken, elveken és értékeken alapul.
- (2) A partnerek elismerik egymás jogát a fenntartható fejlődésre vonatkozó politikák és prioritások meghatározására, a hazai környezetvédelem és munkavédelem saját szintjeinek meghatározására, valamint a vonatkozó jogszabályok ennek megfelelő – a nemzetközileg elismert normák és megállapodások melletti kötelezettségvállalással következetes – kiigazítására vagy módosítására. Ennek során magas szintű környezetvédelem és munkavédelem biztosítására törekednek.
- (3) E határozat végrehajtása során a partnerek az átláthatóság, a szubszidiaritás és a hatékonyság igényének elvét tartják szem előtt, továbbá foglalkoznak a TOT-ok fenntartható fejlődésének három pillérével, azaz a gazdasági fejlődéssel, a társadalmi fejlődéssel és a környezetvédelemmel.

- (4) E határozat általános célkitűzése a TOT-ok gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása, valamint szoros gazdasági kapcsolatok kialakítása köztük és az Európai Unió egésze között. A társulás ezt az általános célkitűzést követi a TOT-ok versenyképességének fokozásával, ellenálló képességük megerősítésével, gazdasági és környezeti sebezhetőségük csökkentésével, valamint a köztük és egyéb partnerek között folytatott együttműködés előmozdításával.
- (5) Az EUSZ 3. cikkének (5) bekezdésével és 21. cikkével összhangban e határozat egyedi célkitűzései a következők:
- a) a TOT-okkal való együttműködés előmozdítása és támogatása,
 - b) Grönland támogatása és a vele folytatott együttműködés olyan jelentős kihívások kezelése terén, mint az oktatási színvonal emelése, valamint a nemzeti szakpolitikák kidolgozása és végrehajtása érdekében hozzájárulás Grönland közigazgatási kapacitásához.
- (6) E célkitűzések követése során a társulás tiszteletben tartja a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok, a jogállamiság, a felelősségteljes kormányzás és a fenntartható fejlődés alapelveit, amelyeket a TOT-ok és a kapcsolódó tagállamok egytől egyig közösen osztanak.

4. cikk

A társulás igazgatása

A társulás igazgatását a Bizottság és a TOT-hatóságok – szükség esetén a TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok – végzik, vonatkozó intézményi, jogi és pénzügyi hatásköreiknek megfelelően.

5. cikk

Kölcsönös érdekek, kiegészítő jelleg és prioritások

- (1) A társulás a kölcsönös érdekű kérdésekkel kapcsolatos politikai párbeszéd és együttműködés kerete.
- (2) Prioritásként kell tekinteni az olyan kölcsönös érdekű területeken folytatott együttműködést, mint például:
- a) a TOT-gazdaságok gazdasági diverzifikációja, ideértve további integrálásukat a világ gazdaságba és regionális gazdaságokba; Grönland különleges helyzetéből fakadóan munkaereje készségeinek fejlesztése;
 - b) a zöld és kék gazdaság előmozdítása;
 - c) a természeti erőforrások fenntartható kezelése, ideértve a biodiverzitás megőrzését és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartható felhasználását;
 - d) az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás;
 - e) a katasztrófakockázat-csökkentés előmozdítása;
 - f) a kutatási, innovációs és tudományos együttműködési tevékenységek előmozdítása;
 - g) a TOT-ok, szomszédjaik és egyéb partnereik közötti társadalmi, kulturális és gazdasági cserék előmozdítása;
 - h) az Északi-sarkvidékkel kapcsolatos kérdések.
- (3) A közös érdeket képviselő területeken folytatott együttműködésnek azt a célt kell szolgálnia, hogy előmozdítsa a TOT-ok önállóságát, valamint alkalmasabbá tegye őket arra, hogy

kialakítsák, végrehajthassák és ellenőrizhessék a (2) bekezdésben meghatározott stratégiákat és politikákat.

6. cikk

A társulás előmozdítása

- (1) Kölcsönös kapcsolataik megerősítése céljából az Uniónak és a TOT-oknak arra kell törekedniük, hogy megismertessék polgáraikkal a társulást, különösen egyfelől a TOT-ok hatóságai, tudományos közössége, civil társadalma, vállalkozásai, másfelől az Unión belüli megfelelőik közötti kapcsolatok és együttműködés fejlesztésének előmozdításával.
- (2) A TOT-oknak törekedniük kell arra, hogy megerősítsék és előmozdítsák az Unió egészével való kapcsolataikat. A tagállamok támogatják ezeket a törekvéseket.

7. cikk

Regionális együttműködés, regionális integráció és együttműködés egyéb partnerekkel

- (1) E határozat 3. cikkére is figyelemmel, a társulásnak támogatnia kell a TOT-ok azon erőfeszítéseit, hogy részt vegyenek a vonatkozó nemzetközi, regionális és/vagy szubregionális együttműködési kezdeményezésekben, valamint a regionális vagy szubregionális integrációs folyamatokban, saját törekvéseik szerint, valamint az illetékes TOT-hatóságok által meghatározott célkitűzésekkel és prioritásokkal összhangban.
- (2) E célból az Unió és a TOT-ok információt cserélhetnek és megoszthatják bevett gyakorlataikat, valamint egyéb szoros együttműködési formákat és koordinációt alakíthatnak ki más partnerekkel, a TOT-ok regionális és nemzetközi szervezetekben – adott esetben nemzetközi megállapodások révén – történő részvételének összefüggésében.
- (3) A társulásnak az a célja, hogy támogassa a TOT-ok és egyéb partnerek közötti együttműködést az e határozat II. és III. részében meghatározott együttműködési területeken. E tekintetben a társulásnak az a célja, hogy előmozdítsa a TOT-ok és az EUMSZ 349. cikkében említett legkülső régiók, valamint a szomszédos afrikai, karibi és csendes óceáni (AKCS) államok és a nem AKCS-államok és területek közötti együttműködést. E célkitűzés elérése érdekében az Uniónak javítania kell a vonatkozó uniós programok közötti koordinációt és szinergiákat. Az Uniónak továbbá törekednie kell arra, hogy adott esetben bevonja a TOT-okat az azok szomszédos országaival – legyenek azok akár AKCS-államok, akár nem AKCS-államok vagy területek – és a legkülső régiókkal folytatott párbeszédeibe.
- (4) A TOT-ok kapcsolódó regionális integrációs szervezetekben való részvételének támogatása különösen az alábbiakra irányul:
 - a) azon vonatkozó regionális szervezetek és intézmények kapacitásának fejlesztése, amelyeknek a TOT-ok tagjai;
 - b) regionális és szubregionális kezdeményezések, mint például ágazati reformpolitikák végrehajtása az e határozat II. és III. részében azonosított együttműködési területekkel kapcsolatban;
 - c) a TOT-ok tudatosítása és ismereteik bővítése a különböző területeken folytatott regionális integráció hatásaival kapcsolatban;
 - d) a TOT-ok részvétele a regionális piacok kialakításában, regionális integrációs szervezetek összefüggésében;
 - e) határokon átnyúló beruházások a TOT-ok és szomszédjaik között.

8. cikk

Résztétel az európai területi együttműködési csoportosulásokban

Az e határozat 7. cikke (1), (2) és (3) bekezdésének alkalmazásában az együttműködési kezdeményezések vagy más együttműködési formák azt is jelentik, hogy a TOT-ok állami hatóságai, regionális és szubregionális szervezetei, helyi önkormányzatai, valamint adott esetben más állami és magánszervei vagy intézményei (ideértve a közszolgáltatást nyújtó szerveket is) részt vehetnek az európai területi együttműködési csoportosulásokban, az ezen határozat együttműködési tevékenységeire vonatkozó, valamint az 1302/2013/EU rendelettel⁴¹ megállapított szabályoknak és céloknak a függvényében, továbbá az azon tagállamra alkalmazandó szabályok szerint, amellyel a TOT kapcsolatban áll.

9. cikk

Különleges bánásmód

- (1) A társulás figyelembe veszi a TOT-ok sokszínűségét a gazdasági fejlődés, valamint a 7. cikkben említett regionális együttműködés és regionális integráció teljes mértékű kiaknázásának képessége tekintetében.
- (2) Az elszigetelt TOT-ok számára különleges bánásmódot határoznak meg.
- (3) Annak elősegítése érdekében, hogy az elszigetelt TOT-ok megbirkózhassanak fejlődésük strukturális és egyéb akadályaival, e különleges bánásmódnak – többek között a pénzügyi támogatás nagyságrendjének, valamint az ahhoz kapcsolódó feltételek meghatározásakor – figyelembe kell vennie sajátos nehézségeiket.
- (4) Elszigetelt TOT-nak St Pierre és Miquelon tekintendő.

2. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉS

10. cikk

Általános megközelítés

- (1) A társulást széles körű párbeszédre és konzultációra kell alapozni a TOT-okat, a velük kapcsolatban álló tagállamokat és a Bizottságot, valamint adott esetben az Európai Beruházási Bankot (EBB) kölcsönösen érintő kérdésekkel kapcsolatban.
- (2) A TOT-ok adott esetben párbeszédet és konzultációkat szerveznek olyan hatóságokkal és testületekkel, mint például az alábbiak:
 - a) az illetékes regionális, helyi és egyéb állami hatóságok;
 - b) a gazdasági és szociális partnerek;
 - c) bármely egyéb megfelelő, a civil társadalmat képviselő szervezet, például környezetvédelmi partnerek, nem kormányzati szervezetek, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításáért felelős szervezetek.

⁴¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1302/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az európai területi együttműködési csoportosulásokról szóló 1082/2006/EK rendeletnek a csoportosulások létrehozásának és működésének egyértelművé tétele, egyszerűsítése és javítása tekintetében történő módosításáról (HL L 347., 2013.12.20., 303. o.).

11. cikk
Az együttműködés szereplői

- (1) Az együttműködés szereplői a TOT-okban:
 - a) a TOT-ok kormányhatóságai;
 - b) a TOT-ok helyi hatóságai;
 - c) közszolgáltatók és civil társadalmi szervezetek, mint például a társadalmi, üzleti szervezetek és szakszervezetek, valamint a helyi, nemzeti vagy nemzetközi nem kormányzati szervezetek;
 - d) regionális és szubregionális szervezetek.
- (2) A TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett kormányhatóságokról és helyi hatóságokról.

12. cikk
A nem kormányzati szereplők feladata

- (1) A nem kormányzati szereplők szerepet játszhatnak az együttműködést érintő információcserében és konzultációkban, és különösen az együttműködési támogatás, projektek vagy programok előkészítésében és végrehajtásában. A nem kormányzati szereplőket az ilyen projektek vagy programok végrehajtásához – a helyi fejlesztési kezdeményezések támogatása céljából – pénzügyi igazgatási hatáskörökkel ruházzák fel.
- (2) A projektek vagy programok decentralizált irányítására jogosult nem kormányzati szereplőket a TOT-hatóságok, a Bizottság és a TOT-tal kapcsolatban álló tagállam közötti megállapodással választják ki, figyelembe véve az érintett tárgykört, valamint az adott nem kormányzati szereplő szakértelmét és tevékenységi körét. A kiválasztást minden TOT-ban a 10. cikkben említett széles körű párbeszéd és konzultációk részeként végzik.
- (3) A társulás hozzá kíván járulni a TOT-ok civil társadalmi szervezetek megerősítését célzó erőfeszítéseikhez, különösen létrehozásuk és fejlesztésük tekintetében, valamint a fejlesztési stratégiák és programok megtervezésébe, végrehajtásába és értékelésébe történő bevonásukhoz szükséges feltételek megteremtéséhez.

3. FEJEZET

A TÁRSULÁS INTÉZMÉNYI KERETE

13. cikk
Irányelvek a párbeszédhez

- (1) Az Unió, a TOT-ok és a velük kapcsolatban álló tagállamok rendszeresen átfogó és politikai párbeszédet folytatnak.
- (2) A párbeszédet az Unió, a TOT-ok, valamint a velük kapcsolatban álló tagállamok intézményi, jogi és pénzügyi hatásköreinek teljes megfeleléssel folytatják. A párbeszédet rugalmas módon folytatják. Az lehet formális vagy informális, megfelelő szinten és formátumban, a 14. cikkben említett keretek szerint.
- (3) A párbeszédnek lehetővé kell tennie, hogy a TOT-ok teljes mértékben részt vehessenek a társulás végrehajtásában.

- (4) A párbeszéd középpontjában többek között a feleket kölcsönösen érintő konkrét vagy a társulás célkitűzéseinek elérése szempontjából általános jelentőségű politikai kérdések állnak.
- (5) A Grönlanddal folytatott párbeszéd mindenekelőtt alapot teremt az olyan területeken folytatott széles körű együttműködéshez és párbeszédhez, mint az energiaügy, az éghajlatváltozás és a környezet, a természeti erőforrások – ideértve a nyersanyagokat és halállományokat is –, a tengeri szállítás, a kutatás és innováció, valamint az említett kérdések Északi-sarkvidékre vonatkozó dimenziója.

14. cikk

A társulás fórumai

- (1) A társulás az alábbi párbeszédalkalmakat hozza létre:
 - a) párbeszéd céljából évente összeül egy, a TOT hatóságait, a tagállamok képviselőit és a Bizottságot tömörítő TOT–EU fórum (a továbbiakban: a TOT–EU fórum). Adott esetben az Európai Parlament tagjai, az EBB képviselői, a legkülső régiók képviselői csatlakoznak a TOT–EU fórumhoz;
 - b) a Bizottság, a TOT-ok és a velük kapcsolatban álló tagállamok rendszeresen háromoldalú konzultációkat tartanak. E konzultációkat évente legalább háromszor kell megrendezni a Bizottság kezdeményezésére, illetve a TOT-ok és a velük kapcsolatban álló tagállamok kérésére;
 - c) a TOT-ok, a TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok és a Bizottság közötti egyetértésben tanácsadói minőségben eljáró munkacsoportokat hoznak létre a társulás végrehajtásának követésére, a megválaszolandó kérdéseknek megfelelő formában. E munkacsoportokat a Bizottság, valamely tagállam vagy TOT kérésére hívhatják össze, hogy technikai eszmecseréket biztosítsanak a TOT-okat és a velük kapcsolatban álló tagállamokat különösen érintő kérdésekről, kiegészítve ezzel a TOT–EU fórumon és/vagy a háromoldalú konzultációban folyó munkát.
- (2) A Bizottság látja el a TOT–EU-fórum, a háromoldalú konzultáció, valamint a munkacsoportok elnöki tisztét és titkársági feladatait.

II. RÉSZ

A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI TERÜLETEI A TÁRSULÁS KERETÉBEN

1. FEJEZET

KÖRNYEZETVÉDELMI KÉRDÉSEK, ÉGHAJLATVÁLTOZÁS, ÓCEÁNOK ÉS KATASZTRÓFAKOCKÁZAT-CSÖKKENTÉS

15. cikk

Általános elvek

A társulás összefüggésében a környezetvédelem, az éghajlatváltozás és a katasztrófakockázat-csökkentés területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) a TOT-ok támogatása a szakpolitikák, stratégiák, cselekvési tervek és intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában;
- b) a TOT-ok támogatása a regionális hálózatokba és kezdeményezésekbe történő integrációban;
- c) az erőforrások fenntartható felhasználásának és az erőforrás-hatékonyságnak az előmozdítása, valamint a gazdasági növekedés környezetkárosodástól való szétválasztásának ösztönzése; valamint
- d) a TOT-ok azon törekvéseinek támogatása, hogy regionális csomópontokként és kiválósági központokként működjenek.

16. cikk

A biodiverzitás megőrzése és fenntartható kezelése, valamint ökoszisztéma-szolgáltatások

A társulás összefüggésében a biodiverzitás megőrzése és fenntartható kezelése, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) a tengeri és földi védett területek létrehozásának és hatékony igazgatásának, valamint a meglévő védett területek hatékonyabb igazgatásának előmozdítása;
- b) a tengeri és szárazföldi erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás ösztönzése, ami hozzájárul a fajok, élőhelyek, valamint ökoszisztéma-funkciók védett területeken kívüli védelméhez, különös tekintettel a veszélyeztetett, kiszolgáltatott és ritka fajokra;
- c) a tengeri és földi biodiverzitás és ökoszisztémák megőrzésének és fenntartható felhasználásának megerősítése az alábbiak által:
 - i. az éghajlatváltozás formájában jelentkező, a szélesebb értelemben vett ökoszisztémát érintő kihívás kezelése egészséges, ellenálló ökoszisztémák fenntartásával, a zöld és kék infrastruktúra előmozdításával, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és hatásainak enyhítése tekintetében ökoszisztémán alapuló, gyakran sokszorosán előnyösnek bizonyuló megközelítések ösztönzésével;
 - ii. a kapacitások megerősítése helyi, regionális és/vagy nemzetközi szinten, az információcsere, valamint az ismeretek és bevált gyakorlatok valamennyi érdekelt fél –

ideértve a hatóságokat, földbirtokosokat, a magánszektor, a kutatókat és a civil társadalmat is – közötti megosztásának előmozdításával;

- iii. a meglévő természetvédelmi programok és kapcsolódó erőfeszítések megerősítése a védett területeken belül és kívül egyaránt;
- iv. a tudásalap bővítése és az ismerethiányok pótlása, ideértve az ökoszisztéma-funkciók és szolgáltatások értékének számszerűsítését is;
- d) a regionális együttműködés ösztönzése és elősegítése olyan kérdések kezelése érdekében, mint például az idegenhonos özőnfajok vagy az éghajlatváltozás hatásai;
- e) az erőforrások hathatósabbá tételét szolgáló mechanizmusok fejlesztése, ideértve például az ökoszisztéma-szolgáltatásokra szánt kifizetéseket.

17. cikk

Fenntartható erdőgazdálkodás

A társulás összefüggésében a fenntartható erdőgazdálkodás területén folytatott együttműködés érintheti az erdők megőrzése és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítását, ideértve az erdők környezetvédelmi, például a talajerózió elleni védelemben betöltött szerepének az előmozdítását is, továbbá az elsivatagosodás ellenőrzés alatt tartását, az erdőtelepítést, valamint a fakivitel igazgatását.

18. cikk

A tengerparti övezet integrált kezelése

A társulás összefüggésében a tengerügyek területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) a TOT-ok tengeri és tengerparti övezetek hatékony fenntartható kezelését célzó erőfeszítéseinek támogatása a tengeri és tengerparti övezeteket érintő tervezés és igazgatás stratégiai és integrált megközelítéseinek kidolgozásában;
- b) a gazdasági és társadalmi tevékenységeknek – például halászat és akvakultúra, idegenforgalom, tengeri közlekedés és mezőgazdaság – a fenntartható energia és a nyersanyagok tekintetében a tengeri és tengerparti övezetekben rejlő lehetőségekkel való összeegyeztetése, az éghajlatváltozási hatások és az emberi tevékenységek figyelembevételével.

19. cikk

Óceánok

- (1) A társulás összefüggésében a nemzetközi óceánpolitikai irányítás területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:
 - a) az e terület közös érdekű kérdéseivel kapcsolatos párbeszéd megerősítése;
 - b) a tengerrel kapcsolatos ismereteknek, valamint a biotechnológiának, az óceánenergiának, a tengerfelügyeletnek, a tengerparti övezet integrált követésének és az ökoszisztéma-alapú gazdálkodásnak az előmozdítása;
 - c) nemzetközi szinten integrált megközelítések előmozdítása;
 - d) a felelősségteljes kormányzás, bevett gyakorlatok és felelősségteljes halászati gazdálkodás aktív előmozdítása a halállomány megőrzésében és fenntartható kezelésében, ideértve a közös érdekeltégű halállományokat és a regionális halgazdálkodási szervezetek által kezelteteket is;
 - e) a halállomány megőrzésével kapcsolatos párbeszéd és együttműködés, ideértve az illegális, nem bejelentett vagy nem szabályozott halászat elleni küzdelemmel, valamint a regionális

halgazdálkodási szervezetekkel való és azokon belüli hatékony együttműködésre irányuló intézkedéseket is. A párbeszéd és az együttműködés a halászat és a part menti környezetek hosszú távon hatékonyabb igazgatását szolgáló ellenőrzési és vizsgálati rendszereket, ösztönzőket és kötelezettségeket foglal magában.

- (2) A társulás összefüggésében és a meglévő halászati partnerségi megállapodásokkal való összhang és kiegészítő jelleg biztosítása mellett az (1) bekezdés d) és e) pontjában említett együttműködés a következő alapelvekre támaszkodik:
- a) kötelezettségvállalás a felelősségteljes halgazdálkodás és halászati gyakorlatok mellett;
 - b) tartózkodás olyan intézkedésektől vagy tevékenységektől, amelyek nem összeegyeztethetők a halászati erőforrások fenntartható kiaknázásának elveivel;
 - c) figyelembe véve az Unió és a TOT-ok közötti létező vagy esetleges jövőbeni kétoldalú halászati partnerségi megállapodásokat, az Unió és a TOT-ok arra irányuló törekvése, hogy rendszeresen konzultáljanak egymással az élő tengeri erőforrások megőrzésével és kezelésével kapcsolatban, valamint információt cseréljenek az erőforrások aktuális helyzetéről, a társulás 14. cikkben előírt releváns fórumainak keretében.

20. cikk

Fenntartható vízgazdálkodás

- (1) A társulás összefüggésében az Unió és a TOT-ok együttműködhetnek a fenntartható vízgazdálkodás területén a vízpolitikával és intézményfejlesztéssel, a vidéki és városi területeken fellelhető vízforrások, vízkészletek hazai, ipari vagy mezőgazdasági célból történő védelmezésével, a vízforrások tárolásával, elosztásával és kezelésével, valamint a szennyvízkezeléssel kapcsolatban.
- (2) Ami a vízkészleteket és a szennyvízelvezetést illeti, külön figyelmet kell fordítani a rosszul ellátott és a természeti katasztrófáknak különösen nagy mértékben kitett területeken az ivóvízellátásra és higiéniai szolgáltatásokra, amelyek az egészségi állapot javításával és a termelékenység növelésével közvetlenül hozzájárulnak a humán erőforrás-fejlesztéshez.
- (3) Az e területeken folytatott együttműködést azon elv vezérli, hogy a vízzel és szennyvízzel kapcsolatos alapvető szolgáltatások városi és vidéki lakosságra történő kiterjesztésének folyamatos igényét környezetvédelmi szempontból fenntartható módon kell ellátni.

21. cikk

Hulladékkezelés

A társulás összefüggésében a hulladékkezelés területén folytatott együttműködés érintheti a legjobb környezetvédelmi gyakorlat alkalmazásának előmozdítását a hulladékkezeléssel kapcsolatos valamennyi művelet során, ideértve a hulladékcsökkentést, az újrahasznosítást vagy a hasznosítás egyéb folyamatait, például az energetikai hasznosítást és a hulladék ártalmatlanítását.

22. cikk

Energiaügy

A társulás összefüggésében a fenntartható energia területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) fenntartható energia-előállítás, energiaelosztás és az energiához való hozzáférés, különösen a megújuló energiaforrásokból származó fenntartható karbonszegény energia fejlesztése, előmozdítása, felhasználása és tárolása;

- b) energiapolitikák és szabályozás, különösen a politikaalakítás, megfizethető és fenntartható energiatarifákat garantáló szabályozások elfogadása;
- c) energiahatékonyság, különösen energiahatékonysági normák kidolgozása és bevezetése, energiahatékonysági intézkedések végrehajtása különböző ágazatokban (ipari, kereskedelmi, állami vagy háztartási), valamint kísérő oktató és tudatosító tevékenységek;
- d) közlekedés, különösen sokkal inkább környezetbarát tömegközlekedési és magáncélú közlekedési eszközök – például hibrid, elektromos vagy hidrogénjárművek – fejlesztése, előmozdítása és alkalmazása, közös járműhasználat (carpooling) és kerékpáros közlekedés;
- e) várostervezés és -építés, különösen a magas szintű környezetvédelmi minőségi előírások és magas energiateljesítmény előmozdítása és bevezetése a várostervezésben és -építésben; valamint
- f) idegenforgalom, különösen az energiaellátás szempontjából önellátó (fenntartható energiaforrásokat felhasználó) és vagy környezetbarát idegenforgalmi infrastruktúrák.

23. cikk

Nyersanyagok

A társulás összefüggésében a nyersanyagok, többek között ritkaföldfémek terén folytatott együttműködés egy olyan nyersanyagágazat ösztönzéséhez kapcsolódik, amely a bányászattal kapcsolatos valamennyi művelet tekintetében fenntartható, és amely az alábbiakat célozza meg:

- a) erőforrás-hatékonyság;
- b) az újrafeldolgozás előmozdítása;
- c) a környezetvédelem fejlesztése és megerősítése;
- d) környezetbarát kezelés és kiaknázás;
- e) kapacitások megerősítése, képzési, innovációs, kutatási és vállalati intézkedések a nyersanyagok kiaknázása és kitermelése helyi, regionális és nemzeti szinten.

24. cikk

Éghajlatváltozás

A társulás keretében az éghajlatváltozás területén folytatott együttműködés a TOT-ok azon kezdeményezéseinek támogatására irányul, amelyek az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozás káros hatásaihoz való alkalmazkodásra irányulnak; az együttműködés az alábbiakra terjedhet ki:

- a) a bizonyítékok összegyűjtése; a kulcsfontosságú kockázatok megállapítása és a területi, regionális és/vagy nemzetközi tevékenységek, tervek vagy intézkedések kijelölése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás vagy káros hatásainak mérséklése céljából;
- b) a partnerországok erőfeszítéseivel való hozzájárulás az éghajlatváltozáshoz kapcsolódóan tett kötelezettségvállalásaiknak az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodással összhangban történő teljesítése céljából;
- c) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak enyhítésére irányuló célkitűzés beillesztése a közpolitikákba és stratégiákba;
- d) a politikaalakítás és végrehajtás alapvető eszközének számító statisztikai adatok és mutatók kidolgozása és kijelölése; valamint

- e) a TOT-ok regionális és nemzetközi párbeszédekben való részvételének előmozdítása, az együttműködésnek, és ezen belül az ismeretek és tapasztalatok megosztásának előmozdítása céljából.

25. cikk

Katasztrófakockázatok csökkentése

A társulás összefüggésében a katasztrófakockázatok csökkentése területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) a katasztrófamegelőző és -elhárítási rendszerek – ideértve a (korai) előrejelző rendszereket is – és infrastruktúráik fejlesztése vagy tökéletesítése a katasztrófák következményeinek csökkentése céljából;
- b) a katasztrófáknak való kitettség részletes tudnivalóinak kidolgozása, valamint a TOT-ok és a földrajzi elhelyezkedésük szerinti régiók jelenlegi reakciókapacitásának fejlesztése;
- c) a katasztrófamegelőzés és -elhárítás meglévő intézkedéseinek megerősítése helyi, nemzeti vagy regionális szinten;
- d) az érintett szereplők reakciókapacitásának fejlesztése, valamint összehangoltabbá, hatékonyabbá és eredményesebbé tétele;
- e) a lakosság fokozottabb tudatosítása és tájékoztatása a katasztrófa bekövetkezte esetén a veszélyeknek való kitettség, a megelőzés, felkészülés és reakció tekintetében, kellő figyelemmel a fogyatékkal élők sajátos igényeire;
- f) a polgári védelem főbb szereplői közötti együttműködés megerősítése; valamint
- g) a TOT-ok regionális, európai és/vagy nemzetközi fórumokon való részvételének előmozdítása a különböző partnerek közötti rendszeresebb információcsere és katasztrófa esetén szorosabb együttműködés érdekében.

2. FEJEZET

HOZZÁFÉRÉS

26. cikk

Általános célkitűzések

- (1) A társulás összefüggésében a hozzáférhetőség területén folytatott együttműködés az alábbiakra irányul:
 - a) a TOT-ok globális közlekedési hálózatokhoz való fokozottabb hozzáféréseinek biztosítása; valamint
 - b) a TOT-ok információs és kommunikációs technológiákhoz és szolgáltatásokhoz való nagyobb hozzáféréseinek biztosítása.
- (2) Az (1) bekezdésben említett összefüggésben az együttműködés az alábbiakat érintheti:
 - a) politikakidolgozás és intézményfejlesztés;
 - b) közúti, vasúti, légi, tengeri és belvízi közlekedés; valamint
 - c) tárolólétesítmények kikötőkben és repülőtereken.

27. cikk
Tengeri szállítás

- (1) A társulás összefüggésében a tengeri közlekedés területén folytatott együttműködés célja költséghatékony és jól működő tengeri közlekedési szolgáltatások fejlesztése és előmozdítása a TOT-okban, és az alábbiakat érintheti:
- a) a hatékony, valamint a gazdaságilag és kereskedelmileg életképes díjazású áruszállítás előmozdítása;
 - b) a TOT-ok nemzetközi szállítási szolgáltatásokban való fokozott részvételének megkönnyítése;
 - c) regionális programok ösztönzése;
 - d) a helyi magánszektor szállítási tevékenységekbe való bevonásának támogatása; valamint
 - e) az infrastruktúra fejlesztése.
- (2) Az Unió és a TOT-ok előmozdítják a hajózás és a legénység biztonságát, valamint a szennyezés megelőzését.
- (3) Az Uniónak és a TOT-oknak a releváns nemzetközi egyezményekkel és az uniós jogi kerettel összhangban ösztönözniük kell a tengerészeti biztonságot és védelmet, a tengeri környezet védelmét, valamint a fedélzeten biztosítandó élet- és munkafeltételeket.

28. cikk
Légi közlekedés

A társulás összefüggésében a légi közlekedés területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) a TOT-ok légiközlekedési iparágainak reformja és korszerűsítése;
- b) a TOT-ok légiközlekedési iparágai kereskedelmi élet- és versenyképességének előmozdítása;
- c) a magánszektor beruházásainak és részvételének megkönnyítése; valamint
- d) az ismeretek és a bevált üzleti gyakorlatok megosztásának ösztönzése.

29. cikk
Légiközlekedési biztonság és védelem

A társulás összefüggésében a légi közlekedés biztonságának és védelmének területén folytatott együttműködés a TOT-ok vonatkozó uniós és nemzetközi előírásoknak való megfelelést célzó erőfeszítéseinek támogatására irányul, és többek között az alábbiakat érintheti:

- a) az uniós légiközlekedési biztonsági rendszer végrehajtása és adott esetben a nemzetközi szabványok;
- b) a repülőtéri biztonság előmozdítása és a polgári légügyi hatóságok arra irányuló képességének megerősítése, hogy irányítsák az ellenőrzésük alá tartozó üzembiztonság valamennyi vonatkozását; valamint
- c) az infrastruktúrák és a humán erőforrások fejlesztése.

30. cikk
Információs és kommunikációs technológiai szolgáltatások

A társulás összefüggésében az információs és kommunikációs technológiák (a továbbiakban: ikt) és szolgáltatások terén folytatott együttműködésnek az a célja, hogy a TOT-okban felgyorsítsa az

innovációt és a gazdasági növekedést, valamint javítsa a polgárok és vállalkozások mindennapjait, ideértve a fogyatékkal élő akadálymentesítésének előmozdítását is. Az együttműködés különösen a TOT-ok szabályozási kapacitásának megerősítésére irányul, valamint az alábbi intézkedésekkel támogathatja az IKT-hálózatok és -szolgáltatások kiterjesztését:

- a) olyan kiszámítható szabályozási környezet létrehozása, amely lépést tart a technológia alakulásával, ösztönzi a növekedést és innovációt, valamint előmozdítja a versenyt és a fogyasztóvédelmet;
- b) párbeszéd az információs társadalom előmozdításának és figyelemmel kísérésének különféle politikai vonatkozásairól;
- c) információcsere szabványokról és az interoperabilitással kapcsolatos kérdésekről;
- d) az együttműködés elősegítése az ikt-kutatás terén, valamint az ikt-alapú kutatási infrastruktúrák tekintetében;
- e) szolgáltatások és alkalmazások fejlesztése a nagy társadalmi jelentőségű területeken.

3. FEJEZET

KUTATÁS ÉS INNOVÁCIÓ

31. cikk

Együttműködés a kutatás és innováció területén

A társulás keretében a kutatás és innováció terén folytatott együttműködés kiterjedhet az energiaügyre, az éghajlatváltozásra, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képességre, a természeti erőforrásokra – ideértve a nyersanyagokat is –, valamint az élő erőforrások fenntartható felhasználására.

Érintheti továbbá a tudományt és technológiát – és ezen belül az információs és kommunikációs technológiákat is –, azzal a céllal, hogy hozzájáruljon a TOT-ok fenntartható fejlődéséhez, valamint előmozdítsa a TOT-ok mint regionális csomópontok és kiválósági központok szerepét, és azok ipari versenyképességét. Az együttműködés különösen az alábbiakat érintheti:

- a) párbeszéd, koordináció és szinergiák kialakítása a TOT-ok és az Unió politikái és kezdeményezései között a tudomány, a technológia és az innováció területén;
- b) politikaalakítás és intézményfejlesztés a TOT-okon belül, valamint összehangolt fellépés helyi, nemzeti vagy regionális szinten, a tudományos, technológiai és innovációs tevékenységek fejlesztése és azok alkalmazása céljából;
- c) együttműködés a TOT-ok, az Unió, a tagállamok és harmadik országok jogi személyei között;
- d) az egyéni TOT-kutatók, kutatószervek és TOT-okból származó jogalanyok részvétele az európai kutatási és innovációs keretprogramokban, valamint a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő programban (COSME), összekapcsolva ezeket e programok már támogatott tevékenységeihez a tevékenységek kiegészítő jellegének biztosítása céljából; valamint
- e) a TOT-kutatók képzése, nemzetközi mobilitása és csereprogramjai.

4. FEJEZET

IFJÚSÁG, OKTATÁS, KÉPZÉS, EGÉSZSÉGÜGY, FOGLALKOZTATÁS, TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS, ÉLELMISZER-BIZTONSÁG ÉS ÉLELMEZÉSBIZTONSÁG

32. cikk

Ifjúság

- (1) Az Unió biztosítja, hogy az 50. cikk szerint meghatározott TOT-okból származó természetes személyek ugyanolyan feltételek mellett vehessenek részt az Unió ifjúsági kezdeményezéseiben, mint a tagállamok állampolgárai.
- (2) A társulásnak az a célja, hogy megerősítse a TOT-okban és az Unióban élő fiatalok közötti kötelekeket, többek között a TOT-fiatalok tanulási mobilitásának előmozdításával, valamint a fiatalok egymás közötti kölcsönös megértésének elősegítésével.

33. cikk

Oktatás és szakképzés

- (1) A társulás összefüggésében az oktatás és képzés területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:
 - a) magas minőségű, inkluzív oktatás biztosítása általános, középfokú és felsőfokú oktatási szinten, valamint a szakoktatás és -képzés területén; valamint
 - b) a TOT-ok támogatása az oktatási és szakképzési politikák kidolgozásában és végrehajtásában.
- (2) Az Unió biztosítja, hogy az 50. cikk szerint meghatározott TOT-okból származó természetes személyek ugyanolyan feltételek mellett vehessenek részt az Unió oktatással és szakképzéssel kapcsolatos kezdeményezéseiben, mint a tagállamok állampolgárai.
- (3) Az Unió biztosítja, hogy a TOT-ok oktatási szervei és intézetei ugyanolyan feltételek mellett vehessenek részt az Unió oktatással és szakképzéssel kapcsolatos együttműködési kezdeményezéseiben, mint a tagállamok oktatási szervei és intézetei.

34. cikk

Foglalkoztatás- és szociálpolitika

- (1) Az Unió és a TOT-ok párbeszédet tartanak fenn a foglalkoztatás és a szociálpolitika területén, hogy hozzájáruljanak a TOT-ok gazdasági és társadalmi fejlődéséhez, valamint a TOT-okban és a földrajzi elhelyezkedésük szerinti régiókban a tisztességes munka előmozdításához. E párbeszédnek az is a célja, hogy támogassa a TOT-hatóságok e területet érintő politikák és jogszabályok fejlesztésére irányuló erőfeszítéseit.
- (2) A párbeszéd főként a foglalkoztatás- és szociálpolitika területét érintő politikákkal és jogszabályokkal kapcsolatos, az Uniót és a TOT-okat kölcsönösen érintő információcseréből és a bevett gyakorlatok megosztásából áll. E tekintetben figyelembe kell venni az olyan területeket, mint például a készségfejlesztés, a szociális védelem, a szociális párbeszéd, az esélyegyenlőség, a megkülönböztetésmentesség, a fogyatékossággal élők akadálymentesítése, a munkahelyi egészség és biztonság, valamint egyéb munkaügyi normák.

Közegészségügy, élelmiszer-biztonság és élelmezésbiztonság

A társulás összefüggésében a közegészségügy és az élelmiszer-biztonság területén folytatott együttműködésnek mindenekelőtt az a célja, hogy csökkentse a fertőző és nem fertőző betegségek terhét és különösen, hogy kiépítse, megerősítse és fenntartsa a TOT-ok kapacitásait a járványügyi felügyelet, a nyomon követés, a fertőző betegségek korai felismerése és kockázatértékelése, valamint a határokon átnyúló súlyos egészségügyi veszélyekre való reagálás terén, többek között az alábbi intézkedések révén:

- a) az egészségügyi vészhelyzetekre, például fertőző betegségek járványaira való készség és reagálás megtervezése többek között a Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályok végrehajtása révén történő megerősítése, az egészségügyi ágazat és egyéb ágazatok közötti interoperabilitás biztosítása, valamint a kritikus szolgáltatások és termékek folyamatos biztosítására irányuló tevékenységek által;
- b) kapacitásfejlesztés a regionális közegészségügyi hálózatok megerősítésével, a szakértők közötti információcsere megkönnyítésével, valamint megfelelő képzés előmozdításával, többek között az élelmiszer-biztonság terén;
- c) eszközök és kommunikációs platformok – köztük riasztási rendszerek –, valamint e-tanulási programok fejlesztése, a TOT-ok sajátos igényeihez igazítva;
- d) az élelmiszer által okozott megbetegedések megelőzését és visszaszorítását, valamint az élelmiszer-biztonsági és élelmezésbiztonsági kérdések kezelését célzó tevékenységek;
- e) a nem fertőző betegségek terhének csökkentésére irányuló tevékenységek a fenntartható fejlesztési célok teljesítésének keretében.

5. FEJEZET**KULTÚRA ÉS TURIZMUS****Kulturális cserék és párbeszéd**

- (1) A társulás összefüggésében a kulturális cserék és párbeszéd területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:
 - a) a TOT-ok önálló fejlődése; ez a folyamat magukra az emberekre összpontosul, és a népek saját kultúrájában gyökerezik;
 - b) a TOT-ok illetékes hatóságai által humán erőforrásaik megerősítésére, saját kreatív kapacitásaik növelésére és kulturális identitásuk előmozdítására elfogadott politikák és intézkedések támogatása;
 - c) a lakosság fejlesztési folyamatban való részvétele;
 - d) a kulturális és audiovizuális kérdések párbeszédén keresztül történő közös megértésének és fokozott cseréjének fejlesztése.
- (2) Az Unió és a TOT-ok együttműködésükkel arra törekednek, hogy ösztönözzék a kulturális cseréket egymás között az alábbiak révén:
 - a) együttműködés az összes fél kulturális és kreatív ágazatai között;

- b) a kulturális és kreatív alkotások egymás közötti terjesztésének, valamint az ágazati szereplők egymás közötti megismertetésének előmozdítása;
- c) szakpolitikai együttműködés a politikaalakítás, az innováció, a közönségszervezés és az új üzleti modellek előmozdítása céljából.

37. cikk

Audiovizuális együttműködés

- (1) A társulás összefüggésében az audiovizuális területen folytatott együttműködésnek az a célja, hogy a felek megismertessék egymás audiovizuális alkotásait, és az alábbi tevékenységekre terjedhet ki:
 - a) a műsorszolgáltatási ágazatok közötti együttműködés és csere ösztönzése;
 - b) az audiovizuális művek cseréjének ösztönzése;
 - c) az audiovizuális és műsorszolgáltatási politikára és a szabályozási keretekre vonatkozó, az illetékes hatóságok közötti információk és vélemények cseréje;
 - d) az egymás területén és harmadik országokban rendezett nemzetközi események látogatásának, az azokon való részvételnek az ösztönzése.
- (2) A koprodukcióban készült audiovizuális művek részesülhetnek minden olyan programból, amelyet az Unióban, a TOT-okban és a velük kapcsolatban álló tagállamokban hoznak létre a helyi vagy regionális kulturális tartalom előmozdítására.

38. cikk

Előadóművészetek

A társulás összefüggésében az előadóművészetek területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) az előadóművészek közötti fokozott kapcsolattartás elősegítése olyan területeken, mint például szakmai cserék és képzés, ideértve a meghallgatásokon való részvételt, a hálózatok fejlesztését és a hálózatépítés ösztönzését;
- b) közös produkciók ösztönzése az Unió egy vagy több tagállamának alkotói és egy vagy több TOT alkotói között; valamint
- c) a nemzetközi színház-technológiai szabványok fejlesztésének és színpadi jelek használatának ösztönzése, például a megfelelő szabványügyi testületek révén.

39. cikk

A kulturális örökség és a történelmi műemlékek védelme

A társulás összefüggésében az anyagi és a szellemi kulturális örökség, valamint a történelmi műemlékek területén folytatott együttműködésnek az a célja, hogy előmozdítsa a szakértelem és a legjobb gyakorlatok megosztását az alábbiak révén:

- a) szakértői cserék elősegítése;
- b) együttműködés a szakképzés területén;
- c) a helyi közönség tudatosítása; valamint
- d) a történelmi műemlékek és védett helyek védelmére, az örökséggel kapcsolatos jogszabályokra és az intézkedések megvalósítására vonatkozó tanácsadás, különös tekintettel a kulturális örökségnek a helyi életbe történő integrációjára.

40. cikk
Turizmus

A társulás keretében a turizmus területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) az idegenforgalmi politikák fenntarthatóságot célzó meghatározására, kiigazítására és fejlesztésére irányuló intézkedések;
- b) a fenntartható turizmus kialakítására és támogatására irányuló intézkedések és műveletek;
- c) a fenntartható turizmusnak a TOT polgárai társadalmi, kulturális és gazdasági életébe történő integrálását célzó intézkedések.

6. FEJEZET

A SZERVEZETT BŰNÖZÉS ELLENI KÜZDELEM

41. cikk

A szervezett bűnözés, az emberkereskedelem, a gyermekek szexuális zaklatása és szexuális kizsákmányolása, a terrorizmus és a korrupció elleni küzdelem

- (1) A társulás összefüggésében a szervezett bűnözés területén folytatott együttműködés az alábbiakat érintheti:
 - a) a rendőrségi és igazságügyi együttműködés innovatív és hatékony eszközeinek kifejlesztése – ideértve az egyéb érdekelt felekkel, például a civil társadalommal folytatott együttműködést is – a szervezett bűnözés, az emberkereskedelem, a gyermekek szexuális zaklatása és szexuális kizsákmányolása, a terrorizmus és a korrupció megelőzése, valamint az ellenük való küzdelem területén; valamint
 - b) támogatás a célból, hogy a TOT-ok hatékonyabbá tegyék politikáikat a szervezett bűnözés, az emberkereskedelem, a gyermekek szexuális zaklatása és szexuális kizsákmányolása, a terrorizmus és a korrupció megelőzése és az ellenük való küzdelem terén, továbbá a kábítószeres és pszichotrop anyagok összes fajtája előállításának, terjesztésének és kereskedelmének megelőzése, valamint az ellenük való küzdelem terén, ezáltal megelőzve és csökkentve a kábítószer-fogyasztást és az azzal kapcsolatos ártalmakat; e támogatás a nemzetközi testületek e területeken folytatott tevékenységének figyelembevételével, többek között az alábbiak révén valósul meg:
 - i. képzés és kapacitásfejlesztés a szervezett bűnözés – ideértve az emberkereskedelmet, a gyermekek szexuális zaklatását és szexuális kizsákmányolását is –, a terrorizmus és a korrupció megelőzése és az ellenük való küzdelem terén;
 - ii. megelőzés, többek között képzéssel, oktatással és az egészség előmozdításával, a kábítószerfüggők kezelése és rehabilitációja, ideértve a kábítószerfüggők munka- és társadalmi környezetbe való visszailleszkedését célzó projekteket is;
 - iii. hatékony büntetőintézkedések kidolgozása;
 - iv. technikai, pénzügyi és igazgatási segítségnyújtás az emberkereskedelemmel kapcsolatos hatékony politikák és jogszabályok kidolgozásához, különösen tudatosító kampányok, átirányítási mechanizmusok, áldozatvédelmi rendszerek révén, az összes érintett szereplő és a civil társadalom bevonásával;

- v. technikai, pénzügyi és igazgatási segítségnyújtás a kábítószer-fogyasztás megelőzése, kezelése és az azzal kapcsolatos ártalmak csökkentése terén;
- vi. technikai segítségnyújtás a gyermekek szexuális zaklatása és szexuális kizsákmányolása elleni jogszabályok és politikák kidolgozásának támogatására; valamint
- vii. technikai segítségnyújtás és képzés a kapacitásfejlődés támogatására, valamint a nemzetközi – és különösen az ENSZ korrupcióellenes egyezményeiben meghatározott – korrupcióellenes szabályoknak való megfelelés ösztönzésére.

(2) A társulás összefüggésében a TOT-ok együttműködnek az Unióval a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem tekintetében, a 70. cikkel összhangban.

III. RÉSZ

KERESKEDELEM ÉS KERESKEDELEMMEEL KAPCSOLATOS EGYÜTTMŰKÖDÉS

I. CÍM ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

42. cikk

Konkrét célkitűzések

Az Unió és a TOT-ok közötti kereskedelem és kereskedelemmel kapcsolatos együttműködés általános célkitűzései a következők:

- a) a TOT-ok gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása a közöttük és az Unió egésze között létrehozott szoros gazdasági kapcsolatok révén;
- b) a TOT-ok regionális és világgazdaságokba történő hatékony integrációjának, valamint az áru- és szolgáltatáskereskedelem fejlesztésének ösztönzése;
- c) a TOT-ok támogatása abban, hogy kedvezőbb befektetési környezetet hozzanak létre a TOT-ok társadalmi és gazdasági fejlődésének támogatása céljából;
- d) a globális pénzügyi rendszer stabilitásának, integritásának és átláthatóságának, valamint a jó adóügyi kormányzásnak az előmozdítása;
- e) a TOT-gazdaságok diverzifikációjának támogatása;
- f) a TOT-ok támogatása abban, hogy jobban ki tudják dolgozni és végre tudják hajtani az áru- és szolgáltatáskereskedelem fejlesztéséhez szükséges politikákat;
- g) a TOT-ok export- és kereskedelmi kapacitásainak támogatása;
- h) a TOT-ok azon erőfeszítéseinek támogatása, hogy adott esetben hozzáigazítsák vagy közelítsék helyi jogszabályaikat az uniós jogszabályokhoz;
- i) lehetőségek biztosítása a kereskedelem és a kereskedelemmel kapcsolatos területeken az Unióval folytatott célzott együttműködésre és párbeszédre.

II. CÍM

MEGÁLLAPODÁSOK AZ ÁRUK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK KERESKEDELMÉRE, VALAMINT A LETELEPEDÉSRE VONATKOZÓAN

1. FEJEZET

ÁRUKERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁSOK

43. cikk

A származó áruk szabad elérése

- (1) A TOT-okból származó termékek az Unióba történő behozatal esetén mentesek a behozatali vám alól.
- (2) A származó termék fogalmát és az azzal kapcsolatos közigazgatási együttműködési eljárásokat a II. melléklet állapítja meg.

44. cikk

Mennyiségi korlátozások és azokkal azonos hatású intézkedések

- (1) Az Unió a TOT-okból származó behozatal esetében nem alkalmaz semmilyen mennyiségi korlátozást vagy azzal azonos hatású intézkedést.
- (2) Az (1) bekezdés nem zárja ki a behozatalra, kivitelre vagy tranzitárukra vonatkozó tilalmakat és korlátozásokat, amennyiben azok indokoltak a közkerécs vagy a közrend, a humán-, állat- és növényegészség és élet védelme, a művészeti, történelmi vagy régészeti értékkel bíró nemzeti kincsek, a kimerülő természeti erőforrások védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme alapján.
- (3) Az első albekezdésben említett tilalmak vagy korlátozások egyetlen esetben sem képezik önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetés, vagy általában véve a kereskedelem leplezett korlátozásának eszközét.

45. cikk

A TOT-ok által elfogadott intézkedések

- (1) A TOT-ok hatásai az Unióból származó termékek behozatala vonatkozásában fenntarthatnak vagy bevezethetnek vámokat vagy mennyiségi korlátozásokat, amennyiben azt kapcsolódó fejlesztési igényeik tekintetében szükségesnek tartják.
- (2) Az e fejezetben felölelt területek esetében a TOT-ok legalább olyan elbánásban részesítik az Uniót, mint a (4) bekezdésben meghatározott jelentősebb kereskedő gazdaságra alkalmazott legkedvezményesebb elbánás.
- (3) A (2) bekezdés nem akadályozza meg, hogy valamely TOT kedvezményesebb elbánást biztosítson bizonyos más TOT-ok vagy más fejlődő országok számára, mint az Unió számára.
- (4) E cím alkalmazásában „jelentősebb kereskedő gazdaság”: valamennyi fejlett ország, illetve bármely olyan ország, amely a világ áruexportjának több mint egy 1 %-át teszi ki, vagy – a (3) bekezdés sérelme nélkül – bármely önállóan, közösen vagy gazdasági integrációs megállapodás révén működő országcsoporthoz, amely a világ áruexportjának több mint 1,5 %-át

teszi ki. Ehhez a számításhoz a világ árukereskedelmének (az Unión belüli kereskedelem kivételével) vezető exportőreire vonatkozó, WTO által legutóbb összeállított hivatalos adatokat kell felhasználni.

- (5) A TOT-ok hatóságai továbbítják a Bizottság részére az e határozatnak megfelelően általuk alkalmazott vámtarifák és mennyiségi korlátozások jegyzékét. Továbbá a TOT-ok hatóságai tájékoztatják a Bizottságot az ilyen intézkedések valamennyi utólagos módosításáról e módosítások elfogadásakor.

46. cikk

Megkülönböztetésmentesség

- (1) Az Unió nem tesz különbséget a TOT-ok között, és a TOT-ok nem tesznek különbséget a tagállamok között.
- (2) A 64. cikkel összhangban, az e határozatban foglalt különös rendelkezések és különösen az e határozat 44. cikke (2) bekezdésének, a 45., 48., 49. és 51. cikkének, valamint 58. cikke (3) bekezdésének végrehajtása nem tekinthető úgy, hogy megkülönböztetést hoz létre.

47. cikk

A hulladékszállítás feltételei

- (1) A hulladék tagállamok és a TOT-ok közötti szállítását a nemzetközi és uniós joggal, különösen a Bázeli Egyezmény⁴² összhangban kell ellenőrizni. Az Unió támogatja egy hatékony, a környezet és a közegészség védelmét szolgáló nemzetközi együttműködés létrehozását és fejlesztését ezen a területen.
- (2) Az olyan TOT-ok vonatkozásában, amelyek alkotmányos jogállásuknál fogva nem részesei a bázeli egyezménynek, a vonatkozó hatóságok felgyorsítják a bázeli egyezmény rendelkezéseinek az említett TOT-okban történő végrehajtásához szükséges belső törvényi és közigazgatási rendelkezések elfogadását.
- (3) A TOT-okkal kapcsolatban álló tagállamok elősegítik a hulladékokról és hulladékszállításról szóló releváns uniós jogszabályok végrehajtásához szükséges belső törvényi és közigazgatási rendelkezések TOT-ok általi elfogadását.
- (4) Valamely TOT és a vele kapcsolatban álló tagállam saját eljárásait alkalmazhatja a TOT-ból az említett tagállamba irányuló hulladékkivitelre. Ebben az esetben a TOT-tal kapcsolatban álló tagállam értesíti a Bizottságot az alkalmazandó jogszabályokról és azok valamennyi utólagos módosításáról.

48. cikk

A kedvezmények ideiglenes visszavonása

Amennyiben a Bizottság megítélése szerint kellő megalapozottsággal kétségbe lehet vonni e határozat helyes végrehajtását, a Bizottság konzultációt indít a TOT-tal és az azzal különleges kapcsolatban álló tagállammal e határozat megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében. Ha a konzultációk révén nem sikerül olyan megoldást kialakítani e határozat végrehajtására vonatkozóan, amely a felek számára kölcsönösen elfogadható, az Unió a III. melléklettel összhangban ideiglenesen visszavonhatja az érintett TOT-tól a kedvezményeket.

⁴² A veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló bázeli egyezményt 1989. március 22-én írták alá.

Védintézkedések és felügyeleti intézkedések

E határozat megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében az Unió a IV. mellékletben meghatározott véd- és felügyeleti intézkedéseket hozhat.

2. FEJEZET

**MEGÁLLAPODÁSOK A SZOLGÁLTATÁSKERESKEDELEMRE ÉS
A LETELEPEDÉSRE VONATKOZÓAN**

Fogalommeghatározások

E fejezet alkalmazásában:

- a) „valamely TOT-ból származó természetes személy”: azok a valamely TOT-ban életvitelszerűen tartózkodó személyek, akik egy tagállam állampolgárai, vagy akik a TOT-okat jellemző jogállást élveznek. Ez a meghatározás nem sérti az EUMSZ értelmében az uniós polgárságból fakadó jogokat;
- b) „valamely TOT jogi személye”: egy TOT-ban az alkalmazandó jogszabályokkal összhangban létesített jogi személy, amelynek bejegyzett irodája, központi igazgatása vagy fő ügyviteli helyszíne ennek a TOT-nak a területén van. Amennyiben a jogi személynek csupán a bejegyzett irodája vagy központi igazgatása található a TOT-ban, nem tekintendő a TOT jogi személyének, kivéve akkor, ha olyan tevékenységet kezd, amelynek valós és folyamatosan fennálló kapcsolata van az említett ország vagy terület gazdaságával;
- c) az Unió és a TOT-ok között biztosított elbánásra az 51. cikk (1) bekezdésében említett gazdasági integrációs megállapodásokban meghatározott vonatkozó fogalmakat kell alkalmazni.

A legkedvezőbb elbánás

- (1) A szolgáltatások kereskedelmét és a gazdasági tevékenységek létrehozását érintő intézkedések tekintetében:
 - a) az Unió a TOT-ok természetes és jogi személyeit legalább olyan kedvezményes elbánásban részesíti, mint az azon harmadik országok hasonló természetes vagy jogi személyeinek biztosított legkedvezőbb bánásmód, amelyekkel az Unió gazdasági integrációs megállapodást köt vagy kötött;
 - b) A TOT-ok az Unió természetes és jogi személyeit legalább olyan kedvezményes bánásmódban részesítik, mint azon főbb kereskedő gazdaságok hasonló természetes vagy jogi személyeinek biztosított legkedvezőbb bánásmód, amelyekkel 2014. január 1-je után gazdasági integrációs megállapodást kötöttek.
- (2) Az e cikk (1) bekezdésében előírt kötelezettségek nem alkalmazhatók a következőkre:
 - a) olyan belső piac vagy gazdasági integrációs megállapodás keretében biztosított bánásmód, amely a részes feleket arra kötelezi, hogy a letelepedést és a szolgáltatáskereskedelmet nehezítő megkülönböztetésmentes akadályok elhárítása céljából jelentősen közelítsék jogszabályaikat;

- b) minősítések vagy engedélyek elismerését előíró intézkedések keretében biztosított elbánás. Ez nem sérti a TOT-ok különleges intézkedéseit e cikk alapján;
 - c) teljes mértékben vagy elsősorban az adózással kapcsolatos nemzetközi megállapodások vagy egyezmények alapján biztosított elbánás;
 - d) a GATS II. cikke (2) bekezdésének megfelelően felsorolt, legnagyobb kedvezményes elbánás alóli kivétel alkalmazási körét kihasználó intézkedések.
- (3) E határozatban semmi sem akadályozhatja meg az Uniót vagy a TOT-okat abban, hogy prudenciális okokból intézkedéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn, többek között az alábbiak tekintetében:
- a) a beruházók, betétesek, kötvénytulajdonosok vagy olyan személyek védelme érdekében, akiknek valamely pénzügyi szolgáltató bizalmi kötelezettséggel tartozik; vagy
 - b) a fél pénzügyi rendszere integritásának és stabilitásának biztosítása érdekében.
- (4) A TOT-ok hatóságai a helyi foglalkoztatás előmozdítása vagy támogatása céljából rendeleteket fogadhatnak el természetes személyeik vagy helyi tevékenységeik támogatására. Ebben az esetben a TOT-hatóságok értesítik a Bizottságot valamennyi elfogadott rendeletről, hogy utóbbi tájékoztathassa azokról a tagállamokat.

III. CÍM

KERESKEDELEMMEL KAPCSOLATOS TERÜLETEK

1. FEJEZET

KERESKEDELEM ÉS FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

52. cikk

Általános megközelítés

A társulás keretében folytatott kereskedelemnek és kereskedelemmel kapcsolatos együttműködésnek az a célja, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődéshez, annak gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi dimenziójában. Ebben az összefüggésben a TOT-ok hazai környezetvédelmi és munkaügyi jogszabályait és szabályzatait nem kell rugalmasabbá tenni a kereskedelem vagy a befektetések ösztönzése céljából.

53. cikk

Környezetvédelmi és éghajlatváltozási standardok a kereskedelemben

- (1) A társulás jegyében folytatott kereskedelem és kereskedelemmel kapcsolatos együttműködés célja a kereskedelem és a környezetvédelmi politikák és kötelezettségek kölcsönös támogathatóságának fokozása. Az említett célokból a társulás keretében folytatott kereskedelemmel kapcsolatos együttműködésnek figyelembe kell vennie a nemzetközi környezetvédelmi szabályozás elveit és a multilaterális környezetvédelmi megállapodásokat.
- (2) A kereskedelemmel kapcsolatos együttműködés célja, hogy támogassa az Egyesült Nemzetek éghajlat-változási keretegyezményének (UNFCCC) végső célkitűzéseit és a Párizsi Megállapodás végrehajtását. Ezenkívül kiterjesztheti az együttműködést más kereskedelemmel kapcsolatos, többoldalú környezetvédelmi megállapodásra is, például a

veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezményre.

54. cikk

Munkaügyi normák a kereskedelemben

- (1) A társulás oly módon kívánja előmozdítani a kereskedelmet, hogy az mindenki számára teljes körű és produktív foglalkoztatást, valamint tisztességes munkát eredményezzen.
- (2) A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet vonatkozó egyezményeiben meghatározott nemzetközileg elismert, alapvető munkaügyi normákat tiszteletben tartják, és mind a jogban, mind a gyakorlatban végrehajtják. Az ilyen munkaügyi normák között szerepel különösen az egyesülési szabadság, a kollektív tárgyaláshoz való jog, a kényszermunka és a kötelező munka valamennyi formájának felszámolása, a gyermekmunka legrosszabb formáinak felszámolása, a munkába állás alsó korhatárának és a megkülönböztetésmentesség elvének a foglalkoztatás tekintetében történő alkalmazása. A TOT-ok biztosítják a hatékony munkaügyi ellenőrzést, a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos hatékony intézkedéseket, amelyek megfelelnek a vonatkozó ILO-egyezményeknek és a valamennyi munkavállaló számára biztosított tisztességes munkakörülményeknek, többek között a béreket és kereseteket, a munkaórát és egyéb munkaügyi feltételeket illetően.

55. cikk

A halászati termékek fenntartható kereskedelme

A társulás kiterjedhet a halállomány fenntartható igazgatásának előmozdítása, valamint az illegális, be nem jelentett és szabályozatlan halászat és ahhoz kapcsolódó kereskedelem elleni küzdelem terén folytatott együttműködésre is. Az e területen folytatott együttműködés célja:

- a) a TOT-ok és a regionális halgazdálkodási szervezetek közötti együttműködés megkönnyítése, különös tekintettel az ellenőrző és vizsgálati rendszerek kialakítására és hatékony végrehajtására, a hatékony hosszú távú halgazdálkodásra és a tengeri ökoszisztémák igazgatására vonatkozó ösztönzőkre és intézkedésekre;
- b) a TOT-okban a tiltott, bejelentetlen és szabályozatlan halászat leküzdésére irányuló intézkedések végrehajtásának előmozdítása.

56. cikk

Fenntartható fakeskedelem

A társulás összefüggésében a fakeskedelem területén folytatott együttműködés célja a jogszerűen kitermelt fa kereskedelmének előmozdítása. Az ilyen együttműködés magában foglalhat szabályozási intézkedésekkel kapcsolatos párbeszédeket, valamint a piacialapú vagy önkéntes intézkedésekkel – például erdőtanúsítási vagy zöld közbeszerzési politikákkal – kapcsolatos információcserét.

57. cikk

Kereskedelem és fenntartható fejlődés

- (1) A társulás összefüggésében a kereskedelem és a fenntartható fejlődés területén folytatott együttműködést az alábbiak révén lehet megvalósítani:
- a) a környezetvédelmi áruk és szolgáltatások, valamint a TOT-ok szociális körülményeinek javításához hozzájáruló áruk kereskedelmének és az azokkal kapcsolatos beruházásoknak a megkönnyítése és előmozdítása, többek között a helyi jogszabályok kidolgozása és végrehajtása révén;

- b) a kereskedelmet és a befektetéseket nehezítő akadályok felszámolásának elősegítése azon termékek és szolgáltatások tekintetében, amelyek különös jelentőséggel bírnak az éghajlatváltozás enyhítése szempontjából (például fenntartható megújuló energiaforrások, energiahatékony termékek és szolgáltatások), többek között a rendelkezésre álló legjobb technológiák alkalmazását eredményező politikai keretek elfogadásával, a környezetvédelmi és gazdasági szükségleteket megválaszoló standardok előmozdításával, valamint a kereskedelem technikai akadályainak minimálisra csökkentésével;
 - c) a kereskedelem előmozdítása azon termékek tekintetében, amelyek hozzájárulnak a szociális körülmények és a környezetvédelmi szempontból megfelelő gyakorlatok javításához, ideértve az önkéntes alapon működő, fenntarthatóságot garantáló rendszerekhez – például a tisztességes és etikus kereskedelmi rendszerek, az ökocímkék, valamint a természeti erőforrásokon alapuló termékek tanúsítási rendszerei – tartozó termékeket;
 - d) nemzetközileg elismert elvek és iránymutatások előmozdítása a felelős üzleti magatartás és a vállalati társadalmi felelősségvállalás területén, valamint a TOT-ok területén működő vállalatok ösztönzése azok végrehajtására, az információcserére és a bevált gyakorlatokra.
- (2) A kereskedelmet és a befektetést potenciálisan érintő környezeti és munkafeltételek védelmét célzó intézkedések kidolgozásakor és végrehajtásakor az Unió és a TOT-ok figyelembe veszik a rendelkezésre álló tudományos és technikai információkat, a vonatkozó nemzetközi szabványokat, iránymutatásokat vagy ajánlásokat, ideértve az elővigyázatosság elvét is.
- (3) Az Unió és a TOT-ok átlátható módon dolgoznak ki, vezetnek be és hajtanak végre valamennyi, a kereskedelmet és befektetéseket ösztönző, a környezeti és munkafeltételek védelmét célzó intézkedést.

2. FEJEZET

EGYÉB KERESKEDELEMSEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK

58. cikk

Folyó fizetési műveletek és tőkemozgások

- (1) Nem vetnek ki korlátozásokat az Unió és a TOT-ok lakosai között szabadon átváltható valutában teljesített semmilyen kifizetés fizetési mérlegének egyenlegére nézve.
- (2) A tőkemozgások mérlegével kapcsolatos tranzakciók tekintetében a tagállamok és a TOT hatóságai biztosítják a tőkemozgást a fogadó tagállam, ország vagy terület törvényeivel összhangban létrehozott gazdasági társaságokba történő közvetlen befektetés esetében, és gondoskodnak arról, hogy az ilyen befektetések által létrehozott vagyoneszközök és az azokból származó haszon realizálható és hazatelepíthető legyen.
- (3) Az Unió és a TOT-ok jogosultak az EUMSZ 64., 65., 66., 75., 143., 144. és 215. cikkében említett rendelkezéseket értelemszerűen, az azokban megállapított feltételekkel összhangban megtenni.
- (4) A TOT-hatóságok, az érintett tagállam vagy az Unió haladéktalanul tájékoztatják egymást valamennyi ilyen intézkedésről, és időbeli ütemezést nyújtanak be azok mielőbbi megszüntetéséről.

59. cikk

Versenypolitikák

A TOT-ok elfogadják és fenntartják versenyjogukat, amely a gazdaság valamennyi ágazatában minden vállalkozásra érvényes, és amely hatékonyan foglalkozik az alábbi gyakorlatokkal:

- (1) a vállalkozások közötti horizontális és vertikális megállapodások, vállalkozások társulásainak határozatai és összehangolt magatartás, amelyek célja vagy hatása a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása;
- (2) erőfölénnyel való visszaélés egy vagy több vállalkozás részéről;
- (3) a vállalkozások közötti összefonódások, amelyek jelentősen gátolnák a hatékony versenyt, különösen az erőfölény kialakulásának vagy megerősödésének eredményeképpen; valamint
- (4) valamely TOT által állami forrásból nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozások előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez jelentős negatív hatást gyakorol a kereskedelemre vagy a beruházásra.

60. cikk

A szellemi tulajdon-jogok oltalma

- (1) A legmagasabb szintű nemzetközi szabványokkal összhangban biztosítani kell a szellemi tulajdonjogok oltalmának megfelelő és hatékony szintjét, beleértve az ilyen jogok érvényesítésének eszközeit is, adott esetben azzal a céllal, hogy csökkentsék a kétoldalú kereskedelem torzulását és akadályait.
- (2) A társulás összefüggésében az e területen folytatott együttműködés magában foglalhatja a szellemi tulajdonjogok védelmével és érvényesítésével kapcsolatos jogszabályok és szabályzatok kidolgozását, annak megelőzését, hogy a jogosultak visszaéljenek e jogokkal, illetve a versenytársak megsértsék e jogokat, valamint a szellemi tulajdonjogokkal foglalkozó, a jogérvényesítésben és jogvédelemben érintett regionális szervezetek támogatását, többek között személyzeti képzéssel.

61. cikk

A kereskedelem technikai akadályai

A társulás együttműködést foglalhat magában az áruk technikai szabályozása, a szabványosítás, a megfelelőségértékelés, az akkreditáció, a piacfelügyelet és a minőségbiztosítás területén az Unió és a TOT-ok közötti kereskedelem szükségtelen technikai akadályainak megszüntetése, valamint az e területeken fennálló különbségek csökkentése érdekében.

62. cikk

Fogyasztói politika, fogyasztói egészségvédelem és kereskedelem

A társulás összefüggésében a fogyasztópolitika, a fogyasztói egészségvédelem és kereskedelem területén folytatott együttműködés magában foglalhatja a fogyasztópolitika és fogyasztói egészségvédelem területét érintő jogszabályok és szabályzatok kidolgozását, a szükségtelen kereskedelmi akadályok kiküszöbölése céljából.

63. cikk

Egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések

A társulás összefüggésében az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések területén folytatott együttműködés célja:

- a) az Unió és a TOT-ok egésze közötti, valamint a TOT-ok és harmadik országok közötti kereskedelem megkönnyítése, az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló WTO-megállapodással (a továbbiakban: SPS-WTO megállapodás) összhangban az emberi, állat- és növényegészség vagy élet megőrzése mellett;
- b) az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedésekből fakadó, kereskedelemmel kapcsolatos kérdések kezelése;
- c) átláthatóság biztosítása az Unió és a TOT-ok közötti kereskedelemre alkalmazandó egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések tekintetében;
- d) az intézkedések nemzetközi standardokkal való összehangolásának előmozdítása, a WTO-SPS megállapodással összhangban;
- e) a TOT-ok olyan szervezetekben való részvételének támogatása, amelyek nemzetközi egészségügyi és növényegészségügyi szabványokat határoznak meg;
- f) a TOT-ok és európai intézetek, laboratóriumok közötti konzultációk és cserék támogatása;
- g) a TOT-ok egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések végrehajtását és ellenőrzését szolgáló technikai kapacitásának megerősítése és megerősítése;
- h) technológiaátadás és gyors információcsere ösztönzése az egészségügyi és növényegészségügyi intézkedések területén.

64. cikk

A protekcionista intézkedések tilalma

Az 1. fejezet és e fejezet rendelkezései nem használhatók önkényes megkülönböztetés vagy rejtett kereskedelmi korlátozás eszközeként.

3. FEJEZET

MONETÁRIS ÉS ADÓÜGYEK

65. cikk

Adó kivétel

- (1) A 66. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül, e határozattal összhangban biztosított legnagyobb kedvezményes elbánás nem vonatkozik azokra az adókedvezményekre, amelyeket a tagállamok vagy a TOT hatóságai biztosítanak, vagy a jövőben biztosíthatnak a kettős adóztatás elkerüléséről szóló vagy egyéb adózási megállapodások, illetve hazai adóügyi jogszabályok alapján.
- (2) E határozatban semmi sem értelmezhető úgy, hogy megakadályozná – a kettős adóztatás elkerüléséről szóló vagy egyéb adózási megállapodások, illetve hatályos hazai adóügyi jogszabályok alapján – az adócsalás vagy az adófizetés elkerülésének és kijátszásának megakadályozására irányuló intézkedések elfogadását vagy érvényesítését.
- (3) E határozatban semmi sem értelmezhető úgy, hogy megakadályozná a megfelelő illetékes hatóságokat abban, hogy adóügyi jogszabályaik megfelelő rendelkezéseinek alkalmazása

során megkülönböztessék az eltérő helyzetben lévő adófizetőket, különös tekintettel a lakóhelyükre vagy a tőkebefektetésük szerinti helyre.

66. cikk

Az Unió által finanszírozott szerződések adózási és vámügyi szabályai

- (1) A TOT-ok az Unió által finanszírozott szerződések esetében, az adó- és vámügyi rendelkezések tekintetében nem alkalmaznak kedvezőtlenebb elbánást annál, mint amelyet a velük kapcsolatban álló tagállamra vagy azon államokra alkalmaznak, amelyeknek a legnagyobb kedvezményes elbánást nyújtják, vagy azon nemzetközi fejlesztési szervezetekre alkalmaznak, amelyekkel kapcsolatot tartanak fenn attól függően, hogy melyik elbánás a legkedvezőbb.
- (2) Az (1) bekezdés sérelme nélkül, a következő szabályok vonatkoznak az Unió által finanszírozott szerződésekre:
 - a) a szerződésekre sem bélyeg- vagy bejegyzési illetéket, sem ezekkel azonos hatású illetéket nem vetnek ki a kedvezményezett TOT-ban, függetlenül attól, hogy ilyen ott már létezik, vagy bevezetésére a jövőben kerül sor; az ilyen szerződéseket azonban a TOT-ok hatályos jogszabályaival összhangban kell bejegyezni, amelyért a nyújtott szolgáltatásnak megfelelő díj számítható fel;
 - b) a szerződések teljesítéséből származó nyereség és/vagy bevétel a kedvezményezett TOT belső adóügyi rendelkezései szerint adóköteles, feltéve hogy az ilyen nyereséget és/vagy bevételt realizáló természetes személyek vagy jogi személyek üzleti tevékenységének állandó helye az adott TOT-ban található, vagy a szerződés teljesítése hat hónapnál tovább tart;
 - c) azoknak a vállalatoknak, amelyeknek a kivitelezési szerződések teljesítéséhez ipari berendezést kell importálniuk, kérésre, az említett berendezésre vonatkozóan – a kedvezményezett TOT jogszabályai szerint – engedélyezik az ideiglenes behozatal rendszerének igénybevételét;
 - d) minden olyan berendezés, amely szolgáltatási szerződésekben meghatározott feladatok teljesítéséhez szükséges, vámoktól, adóktól és az ezekkel azonos hatású díjaktól mentesen ideiglenesen behozható a kedvezményezett TOT-ba, összhangban annak nemzeti jogszabályaival, amennyiben az ilyen vámok és díjak nem a szolgáltatásokért nyújtott ellenszolgáltatást jelentenek;
 - e) ellátási szerződés keretében a kedvezményezett TOT-ba irányuló behozatal vámoktól, importterhektől, adóktól és az ezekkel azonos hatású díjaktól mentes. Az adott TOT-ból származó áruk szállítására vonatkozó szerződést a gyártelepi ár alapján kell megkötni, amelyhez adott esetben hozzá kell számítani a TOT-ban ezekre az árukra alkalmazandó díjakat;
 - f) a tüzelőanyagokat, kenőanyagokat és szénhidrogénes kötőanyagokat, valamint minden olyan anyagot, amelyet egy kivitelezési szerződés teljesítéséhez használnak, a belföldi piacon vásárolt anyagnak kell tekinteni, és azokra a kedvezményezett TOT-ban hatályos jogszabályok szerint adószabályozás alkalmazandó;
 - g) a nem belföldön felvett olyan természetes személyek, akiket a szolgáltatási szerződésekben meghatározott feladatok ellátásával bíztak meg, valamint családtagjaik személyes és háztartási ingóságai, a kedvezményezett TOT hatályos jogszabályainak korlátai között, vámoktól vagy importterhektől, adóktól és az ezekkel azonos hatású díjaktól mentesen hozhatók be.

- (3) Az (1) és (2) bekezdésben nem szabályozott, a szerződéssel kapcsolatban felmerülő kérdések esetében az érintett TOT jogszabályai az irányadók.

4. FEJEZET

A KERESKEDELMI KAPACITÁS FEJLESZTÉSE

67. cikk

Általános megközelítés

Annak biztosítása céljából, hogy a TOT-ok maximálisan kiaknázzák az e határozat rendelkezéseiből fakadó előnyöket, valamint hogy a lehető legjobb feltételek mellett vehessenek részt az Unió belső piacán, valamint a regionális, szubregionális és nemzetközi piacokon, a társulásnak az a célja, hogy hozzájáruljon a TOT-ok kereskedelmi kapacitásainak fejlesztéséhez az alábbiak által:

- a) a TOT-ok versenyképességének, önállóságának és gazdasági ellenálló képességének fejlesztése, a TOT-ok áru- és szolgáltatáskereskedelmének diverzifikációjával, valamint értékének és mennyiségének növelésével, továbbá a TOT-ok megerősítése a célból, hogy a gazdasági tevékenység különféle szektoraiban vonzóbbá tegyék magukat a magánbefektetések számára;
- b) az áruk és szolgáltatások kereskedelme, valamint a letelepedés terén a TOT-ok és a szomszédos országok között folytatott együttműködés megerősítése.

68. cikk

Kereskedelmi párbeszéd, együttműködés és kapacitásfejlesztés

A társulás összefüggésében a kereskedelmi párbeszédet, együttműködést és kapacitásfejlesztést célzó kezdeményezések az alábbiakat foglalhatják magukban:

- a) a TOT-ok azzal kapcsolatos kapacitásának megerősítése, hogy jobban ki tudják dolgozni és végre tudják hajtani a kereskedelem fejlesztéséhez szükséges politikákat;
- b) a TOT-ok azon erőfeszítéseinek ösztönzése, hogy megfelelő jogi, szabályozási és intézményi kereteket hozzanak létre, valamint kialakítsák a szükséges igazgatási eljárásokat;
- c) a magánszektor, és különösen a kkv-k fejlesztésének előmozdítása;
- d) a piac- és termékfejlesztés elősegítése, ideértve a termékminőség javítását;
- e) hozzájárulás a humán erőforrás, valamint az áruk és szolgáltatások kereskedelme szempontjából releváns szakképzettség fejlesztéséhez;
- f) az üzleti közvetítők azon kapacitásának megerősítése, hogy a TOT-beli vállalkozások számára az exporttevékenységeik szempontjából hasznos szolgáltatásokat, például piaci információkat biztosítsanak;
- g) hozzájárulás befektetést ösztönző üzleti környezet létrehozásához.

5. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉS A PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK ÉS AZ ADÓÜGYEK TERÜLETÉN

69. cikk

Együttműködés a nemzetközi pénzügyi szolgáltatások területén

A globális pénzügyi rendszerek stabilitásának, integritásának és átláthatóságának előmozdítása céljából a társulás a nemzetközi pénzügyi szolgáltatások területén folytatott együttműködésre is kiterjedhet. Ilyen együttműködés az alábbiakat érintheti:

- a) a befektetők és a pénzügyi szolgáltatások egyéb felhasználói hatékony és megfelelő védelmének biztosítása;
- b) a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzése és az ellenük való küzdelem;
- c) a pénzügyi rendszerek különböző szereplői – ideértve a szabályozókat és a felügyeletet ellátókat is – közötti együttműködés előmozdítása;
- d) független és hatékony mechanizmusok létrehozása a pénzügyi szolgálatok felügyeletére.

70. cikk

A pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos nemzetközi szabványok

Az Unió és a TOT-ok a lehető legnagyobb mértékben törekednek annak biztosítására, hogy területükön végrehajtsák és alkalmazzák a pénzügyi szolgáltatások ágazatának szabályozására és felügyeletére, illetve az adókijátszások és adókikerülések elleni küzdelemre vonatkozó nemzetközileg elfogadott előírásokat. Ilyen nemzetközileg elfogadott előírások többek között a Bázeli Bizottság Hatékony bankfelügyeleti alapelvei, a Biztosításfelügyelet Nemzetközi Szövetségének Biztosítási alapelvei, az Értékpapír-felügyelet Nemzetközi Szervezetének az értékpapír-szabályozás céljairól és alapelveiről szóló dokumentuma, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (a továbbiakban: OECD) adóügyekre vonatkozó információcseréről szóló megállapodása, a G20 csoport átláthatóságról és az adózási célú információcseréről tett nyilatkozata, valamint a Pénzügyi Stabilitási Tanács pénzügyi intézmények eredményes szanálási rendszereinek főbb sajátosságait meghatározó dokumentuma.

A TOT-ok jogi keretet fogadnak el és tartanak fenn annak megelőzése céljából, hogy pénzügyi rendszereiket ne használják fel a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása céljára, különösen az e téren aktív nemzetközi testületek eszközeinek – ideértve például a Pénzügyi Akció Munkacsoportnak (Financial Action Task Force – FATF) a pénzmosás, a terrorizmus finanszírozása és a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelemmel kapcsolatos nemzetközi szabványait (FATF-ajánlások) – figyelembevételével.

Amennyiben a Bizottság olyan határozatot hoz, amelyben egy tagállamot felhatalmaz arra, hogy valamely TOT-tal megállapodást kössön a TOT és az ahhoz kapcsolódó tagállam közötti pénzáttalások tekintetében, úgy ezen utalásokat a pénzáttalásokról szóló (EU) 2015/847 rendelet értelmében Unión belüli pénzáttalásként kell kezelni, és a szóban forgó TOT-nak meg kell felelnie az említett rendelet feltételeinek.

E cikk nem sérti a költségvetési rendelet 155. cikkét.

Együttműködés adóügyekben

Az Unió és a TOT-ok elismerik a jó adóügyi kormányzás alapelveit, vagyis többek között az átláthatósággal és az információcserével kapcsolatos globális standardokat, a méltányos adóztatás elvét, valamint az adóalap-erózió és nyereségátcsoportosítás elleni küzdelmet célzó minimumszabályokat, és elkötelezik magukat ezen elvek hatékony érvényesítése mellett. A Felek elő fogják mozdítani a jó adóügyi kormányzást, javítani fogják a nemzetközi adóügyi együttműködést, és elő fogják segíteni az adóbevételek beszedését.

IV. RÉSZ

PÉNZÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS

1. FEJEZET

ALAPELVEK

72. cikk

Pénzügyi források

Az Unió az alábbiak biztosításával járul hozzá a társulás átfogó célkitűzéseinek eléréséhez:

- a) megfelelő pénzügyi források és technikai segítségnyújtás a TOT-ok stratégiai és szabályozó keretek kidolgozását és végrehajtását szolgáló kapacitásainak megerősítése céljából;
- b) hosszú távú finanszírozás a privátszektor növekedésének előmozdítására;
- c) adott esetben más uniós programok is hozzájárulhatnak az e határozat keretében létrehozott tevékenységekhez, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik. E határozat emellett hozzájárulhat más uniós programok keretében létrehozott intézkedésekhez, feltéve, hogy a hozzájárulások nem ugyanazokat a költségeket fedezik. Ilyen esetekben az ezekre a tevékenységekre kiterjedő munkaprogramoknak meg kell határozniuk, melyik szabályrendszer alkalmazandó.

73. cikk

Költségvetés

- (1) A program 2021 és 2027 közötti időszakra szóló teljes pénzügyi keretösszege folyó áron 500 000 000 EUR.
- (2) Az (1) bekezdésben említett összeg indikatív felosztása az I. mellékletben szerepel.
- (3) Az (1) bekezdésben említett összeg nem sérti a rendeletben [az új többéves pénzügyi keretről szóló rendelet], [az (EU) [...] rendelet] és a költségvetési rendeletben a rugalmasságot biztosító rendelkezések alkalmazását.

74. cikk

Fogalommeghatározások

E rész alkalmazásában a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

- a) „programozható támogatás”: a TOT-oknak nyújtott vissza nem térítendő támogatás a programozási dokumentumokban meghatározott területi, regionális és régióközi stratégiák és prioritások finanszírozása céljából;
- b) „programozás”: azon indikatív pénzügyi források megszervezésének, az azokkal kapcsolatos döntéshozatalnak, valamint azok odaítélésének folyamata, amelyek az e határozat II. részében említett területen, többéves alapon, a társulásnak a TOT-ok fenntartható fejlődésére vonatkozó célkitűzéseinek elérését szolgáló tevékenységek végrehajtását szolgálják;

- c) „programozási dokumentum”: a TOT stratégiáját, prioritásait és azok megszervezését tartalmazó dokumentum, amely a TOT fenntartható fejlődéssel kapcsolatos céljait és célkitűzéseit a társulás célkitűzéseinek hatékony és eredményes megvalósításába ülteti át;
- d) „fejlesztési tervek”: a kizárólag a TOT-ok által, saját fejlesztési politikájuk és stratégiájuk keretében meghatározott és finanszírozott, valamint a TOT-ok és a hozzájuk kapcsolódó tagállam által elfogadott koherens műveletsorok;
- e) „területi allokáció” : a programozható támogatás céljából az egyes TOT-oknak odaítélt összeg a programozási dokumentumokban meghatározott területi stratégiák és prioritások finanszírozására;
- f) „regionális allokáció” : a programozható támogatás céljából, a több TOT-ot közösen érintő és a programozási dokumentumokban meghatározott regionális együttműködési stratégiák vagy prioritások finanszírozására odaítélt összeg;
- g) „régióközi allokáció”: a regionális allokáción belül a programozható támogatás céljából odaítélt összeg, a legalább egy TOT-ot és az EUMSZ 349. cikkében említett egy vagy több legkülső régiót és/vagy egy vagy több AKCS-államot, és/vagy egy vagy több nem AKCS-államot vagy területet magában foglaló, régióközi együttműködési stratégiák és prioritások finanszírozása céljából.

75. cikk

A pénzügyi együttműködés elvei

- (1) Az Unió pénzügyi támogatása a partnerség, a felelősségvállalás, a területi rendszerek összehangolása, a kiegészítő jelleg és a szubszidiaritás elvén alapul.
- (2) Az e határozat keretében finanszírozott műveletek programozható vagy nem programozható támogatás formájában hajthatók végre.
- (3) Az uniós pénzügyi támogatás:
 - a) végrehajtása során kellő figyelmet kell fordítani a TOT-ok földrajzi, társadalmi és kulturális jellemzőire, valamint konkrét potenciáljukra;
 - b) biztosítja, hogy a forrásokat kiszámítható és rendszeres alapon biztosítsák;
 - c) rugalmas, és az egyes TOT-ok helyzete szerint testre szabott; valamint
 - d) igazgatása minden egyes partner különböző intézményi, jogi és pénzügyi hatásköreinek teljes mértékű tiszteletben tartása mellett történik.
- (4) A műveletek végrehajtásáért az érintett TOT hatóságai felelősek, a Bizottság azon hatásköreinek sérelme nélkül, amelyekkel az uniós pénzforrások felhasználásában a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást biztosítja.

2. FEJEZET

A PÉNZÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

76. cikk

Tárgy és hatály

Az érintett TOT által helyi vagy regionális szinten megállapított stratégia és prioritások keretein belül, pénzügyi támogatás nyújtható az alábbi tevékenységek számára:

- a) ágazati politikák és reformok, valamint az azokkal összhangban lévő projektek;
- b) intézményfejlesztés, kapacitásbővítés és a környezetvédelmi szempontok integrálása;
- c) technikai segítségnyújtás.

77. cikk

Kapacitásfejlesztés

- (1) Pénzügyi támogatás nyújtható többek között a TOT-ok azon intézkedéseikhez való hozzájárulásként, hogy kiépítsék a II. és III. részben említett együttműködési területek általános célkitűzéseinek elérését célzó területi és/vagy regionális stratégiák és tevékenységek meghatározásához, végrehajtásához és ellenőrzéséhez szükséges kapacitásaikat.
- (2) Az Unió támogatja a TOT-ok azon igyekezetét, hogy megbízható statisztikai adatokat fejlesszenek ki a fenti területeken.
- (3) Az Unió támogathatja a TOT-ok arra irányuló törekvéseit, hogy javítsák a makrogazdasági mutatóik összehasonlíthatóságát.

78. cikk

Technikai segítségnyújtás

- (1) A Bizottság kezdeményezésére az uniós finanszírozás fedezheti a határozat végrehajtásával és célkitűzéseinek megvalósításával kapcsolatos működési kiadásokat, ideértve a végrehajtáshoz szükséges előkészítési, figyelemmel kíséresi, nyomonkövetési, ellenőrzési és értékelési tevékenységekhez kapcsolódó igazgatási támogatás költségeit, valamint az Unió székhelyén és küldöttségeinél a programhoz szükséges igazgatási támogatás kapcsán felmerülő, valamint az e határozat alapján finanszírozott műveletek igazgatásához kapcsolódó kiadásokat – ideértve az információs és kommunikációs tevékenységeket, valamint a szervezeti információs és technológiai rendszereket is.
- (2) A TOT-ok kezdeményezésére tanulmányok vagy technikai segítségnyújtási intézkedések finanszírozhatók a programozási dokumentumokban előütemezett tevékenységek végrehajtásával kapcsolatban. A Bizottság döntése szerint az ilyen tevékenységet a programozható segélyből vagy a technikai együttműködési intézkedésekre elkülönített pénzügyi előirányzatból finanszírozhatja.

3. FEJEZET

A PÉNZÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS VÉGREHAJTÁSA

79. cikk

Általános elvek

E határozat eltérő rendelkezése hiányában az uniós pénzügyi támogatás nyújtását e határozat, a költségvetési rendelet és az [NDICI-rendelet] célkitűzéseivel és elveivel összhangban, különösen a II. cím I. fejezetének megfelelően – annak 13. cikke, 14. cikke (1) és (4) bekezdése és 15. cikke, a III. fejezet 21. cikkének (1) bekezdése, 21. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja, valamint 21. cikkének (3) bekezdése, továbbá az V. fejezet 31. cikkének (1), (4), (6), (9) bekezdése és 32. cikkének (3) bekezdése kivételével – kell végrehajtani. Az e határozat 80. cikkében meghatározott eljárás nem alkalmazandó az [NDICI-rendelet] 21. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett esetekre.

80. cikk

A többéves indikatív programok, cselekvési tervek és intézkedések elfogadása

A Bizottság „egységes programozási dokumentumok” formájában az [NDICI-rendelet] 12. cikkében foglaltak alapján többéves indikatív programokat fogad el az [NDICI-rendelet] 19. cikkében említett megfelelő cselekvési tervekkel és intézkedésekkel együtt e határozat 88. cikke (5) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás szerint. Ez az eljárás alkalmazandó az [NDICI-rendelet] 14. cikkének (3) bekezdésében említett azon felülvizsgálatokra is, amelyek jelentősen módosítják a többéves indikatív program tartalmát.

Grönland esetében az [NDICI-rendelet] 19. cikkében említett cselekvési tervek és intézkedések a többéves indikatív programoktól külön is elfogadhatók.

81. cikk

Területi finanszírozásra való jogosultság

- (1) A TOT-ok hatóságai jogosultak az e határozatban előírt pénzügyi támogatásra.
- (2) Az érintett TOT-ok hatóságainak beleegyezésére is figyelemmel, az alábbi testületek és szervek jogosultak az e határozatban előírt pénzügyi támogatásra:
 - a) a TOT-ok helyi, nemzeti és/vagy regionális állami vagy részben állami ügynökségei, szervezeti egységei vagy helyi hatóságai, különös tekintettel azok pénzügyi szervezeteire és fejlesztési bankjaira;
 - b) a TOT-ok és a regionális csoportok gazdasági társaságai;
 - c) valamely tagállam társaságai és vállalatai, hogy a saját hozzájárulásukon kívül is képesek legyenek termelő projekteket felvállalni valamely TOT területén;
 - d) a TOT-ok vagy az Unió pénzügyi közvetítő szervezetei, amelyek előmozdítják a magánbefektetések finanszírozását a TOT-okban; valamint
 - e) a TOT-ok és az Unió a decentralizált együttműködésben részt vevő és egyéb nem kormányzati szereplői, hogy az e határozat 12. cikkében említettek szerint a decentralizált együttműködés keretein belül képesek legyenek felvállalni a TOT-okban megvalósuló gazdasági, kulturális, társadalmi és oktatási projekteket és programokat.

82. cikk

Regionális finanszírozásra való jogosultság

- (1) Regionális finanszírozást azon műveletek esetében alkalmazhatnak, amelyből az alábbiak részesülnek, illetve amelyek az alábbiakat érintik:
 - a) két vagy több TOT, földrajzi helyüktől függetlenül;
 - b) a TOT-ok és az Unió egésze;
 - c) két vagy több TOT, földrajzi helyüktől függetlenül, és legalább a következők egyike:
 - i. az EUMSZ 349. cikkében említett egy vagy több legkülső régió;
 - ii. egy vagy több AKCS-állam, és/vagy egy vagy több nem AKCS-állam vagy terület;
 - iii. egy vagy több regionális testület, amelynek a TOT-ok tagjai;
 - iv. legalább egy TOT egy vagy több jogalánya, hatósága vagy egyéb szerve, amely egy, e határozat 8. cikke szerinti európai területi együttműködési csoportosulás tagja, egy vagy több legkülső régió és egy vagy több szomszédos AKCS-állam és/vagy nem AKCS-állam vagy terület.
- (2) A 74. cikkben említett regionális allokáción belül a régióközi allokáció felhasználható azon műveletek esetében, amelyből az alábbiak részesülnek, illetve amelyek az alábbiakat érintik:
 - a) egy vagy több TOT és egy vagy több, az EUMSZ 349. cikkében említett legkülső régió;
 - b) egy vagy több TOT, valamint egy vagy több szomszédos AKCS-állam és/vagy szomszédos nem AKCS-állam vagy terület;
 - c) egy vagy több TOT, egy vagy több legkülső régió és egy vagy több AKCS-állam és/vagy nem AKCS-állam vagy terület;
 - d) két vagy több regionális testület, amelynek a TOT-ok tagjai;
 - e) legalább egy TOT egy vagy több jogalánya, hatósága vagy egyéb szerve, amely e határozat 8. cikke szerinti európai területi együttműködési csoportosulás tagja, egy vagy több legkülső régió és egy vagy több szomszédos AKCS-állam és/vagy nem AKCS-állam vagy terület.
- (3) Az AKCS-államok, legkülső régiók és a TOT-okra vonatkozó regionális együttműködési programokhoz tartozó egyéb országok és területek részvételét lehetővé tevő finanszírozás kiegészíti az e határozat alapján a TOT-ok számára elkülönített finanszírozást.
- (4) Az AKCS-államok, legkülső régiók és egyéb országok e határozat alapján létrehozott programokban való részvétele csak annyiban helyezhető kilátásba, amennyiben:
 - a) a releváns uniós programok keretrendszere vagy az uniós programok hatálya alá nem tartozó harmadik országok és területek releváns finanszírozási programjai egyenértékű rendelkezéseket tartalmaznak; valamint
 - b) tiszteletben tartják az arányosság elvét.

83. cikk

Jogosultság egyéb uniós programokban való részvételre

- (1) A valamely TOT-ból származó, az 50. cikkben meghatározott természetes személyek és adott esetben valamely TOT vonatkozó állami és vagy magánszervei és intézményei jogosultak arra, hogy valamennyi uniós programban részt vegyenek, illetve azokból finanszírozásban részesüljenek, a program szabályaira és célkitűzéseire, valamint azon tagállam esetleges megállapodásaira is figyelemmel, amelyhez a TOT kapcsolódik.

- (2) A TOT-ok ugyancsak jogosultak az Unió más országokkal – például az [NDICI-rendelet] – való együttműködést célzó programjai és eszközei keretében nyújtott támogatásra, e programok szabályaira, célkitűzéseire és megállapodásaira is figyelemmel.
- (3) A TOT-ok 2022-től kezdődően évente jelentést nyújtanak be a Bizottságnak az uniós programokban való részvételükről.

84. cikk

Jelentéstétel

A Bizottság megvizsgálja a TOT-oknak az e határozat keretében nyújtott pénzügyi támogatás végrehajtása terén történt előrehaladást, és 2022-től kezdődően évente jelentést nyújt be a Tanácsnak az említett pénzügyi együttműködés végrehajtásáról és eredményeiről. A jelentést megkapja az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága is.

85. cikk

Pénzügyi ellenőrzések

- (1) Elsősorban a TOT-ok felelősek az uniós alapok pénzügyi felügyeletéért. Ezt adott esetben az a tagállam koordinálja, amellyel a TOT kapcsolatban áll, a vonatkozó nemzeti jogszabályokkal összhangban.
- (2) A Bizottság felelőssége az alábbiakra terjed ki:
 - a) annak garantálása, hogy az érintett TOT-ban kialakultak és megfelelően működnek az irányítási és ellenőrzési rendszerek annak biztosítása érdekében, hogy az uniós pénzeszközöket megfelelően és hatékonyan használják fel; valamint
 - b) szabálytalanságok esetén ajánlások vagy korrekciós intézkedések iránti kérelmek küldése a szabálytalanságok orvoslása és bármely irányítási hiányosság kijavítása érdekében.
- (3) A Bizottság, a TOT és adott esetben a vele kapcsolatban álló tagállam a közigazgatási szabályok alapján évenkénti vagy kétévenkénti találkozókra működik együtt, hogy összehangolják a programokat, módszertanokat és az ellenőrzések végrehajtását.
- (4) A pénzügyi korrekciók vonatkozásában:
 - a) elsősorban az érintett TOT felelős a pénzügyi szabálytalanságok észleléséért és javításáért;
 - b) amennyiben azonban hiányosságok mutatkoznak az érintett TOT részéről, amennyiben a TOT nem orvosolja a helyzetet és az egyeztetésre irányuló kísérletek sikertelenek, a Bizottság jár el, hogy csökkentse vagy visszavonja a programozási dokumentum pénzügyi határozatának megfelelő teljes elkülönített összeget.

V. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

86. cikk

Hatáskörök átruházása a Bizottságra

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 87. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy a vámügyi és kereskedelmi jogszabályokban bekövetkező technológiai fejlemények és változások figyelembevétele céljából módosítsa a II., a III. és a IV. mellékletet.

Annak biztosítása érdekében, hogy hatékony értékelés készüljön az e határozatban foglalt célkitűzések megvalósításáról, a Bizottság felhatalmazást kap felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására a 87. cikknek megfelelően, az I. melléklet 3. cikkének módosítása céljából a szükségesnek tartott esetekben a mutatók felülvizsgálata vagy kiegészítése érdekében, továbbá e határozatnak a nyomkövetési és értékelési keret kialakításáról szóló rendelkezésekkel való kiegészítése érdekében.

87. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottság 86. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2021. január 1-jén kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. Amennyiben a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal az egyes időtartamok vége előtt, akkor a felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra.
- (3) A Tanács bármikor visszavonhatja a 86. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban megjelölt felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul értesíti arról a Tanácsot.
- (5) A 86. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. A Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

88. cikk

Bizottsági eljárás

- (1) A Bizottság munkáját egy bizottság (a továbbiakban: a TOT-bizottság) segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet⁴³ értelmében vett bizottság.
- (2) A II. melléklet 10. cikke (6) bekezdésének és 16. cikke (8) bekezdésének alkalmazásában a Bizottságot a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁴ 285. cikkének (1) bekezdésével létrehozott Vámkódexbizottság segíti. E bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottság.
- (3) A III. melléklet 2. cikke és a IV. melléklet 5. és 6. cikke alkalmazásában a Bizottságot a 260/2009/EK tanácsi rendelet⁴⁵ 4. cikkének (1) bekezdésével létrehozott bizottság segíti. E bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottság.
- (4) Az e bekezdésre való hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 4. cikke alkalmazandó.
- (5) Az e bekezdésre való hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 5. cikke alkalmazandó.
- (6) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén a 182/2011/EU rendelet 4. cikkével összefüggésben értelmezett 8. cikkét kell alkalmazni.
- (7) Ha a bizottságnak írásbeli eljárásban kell véleményt nyilvánítania, az ilyen eljárást eredmény nélkül lezárják, amennyiben a véleménynyilvánításra megállapított határidőn belül az elnök úgy határoz, vagy a bizottsági tagok egyszerű többsége ezt kéri.

89. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és közzététel

- (1) Az uniós finanszírozás e határozat szerinti címzettjei elismerik az uniós finanszírozás eredetét, és különösen az intézkedések és azok eredményeinek a népszerűsítésekor gondoskodnak annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a programhoz, valamint annak intézkedéseire és eredményeire kapcsolódóan. A programhoz allokált pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 3. cikkben említett célkitűzésekhez.

90. cikk

Az Európai Külügyi Szolgálatról szóló záradék

E határozat a 2010/427/EU tanácsi határozattal⁴⁶ összhangban alkalmazandó.

⁴³ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról, HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról, HL L 269., 2013.10.10., 1. o.

⁴⁵ A Tanács 260/2009/EK rendelete (2009. február 26.) a behozatalra vonatkozó közös szabályokról (HL L 84., 2009.3.31., 1. o.).

⁴⁶ A Tanács 2010/427/EU határozata (2010. július 26.) az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének megállapításáról (HL L 201., 2010.8.3., 30. o.).

91. cikk

Hatályon kívül helyezés és átmeneti rendelkezések

- (1) A 2013/755/EU tanácsi határozat 2021. január 1-jével hatályát veszti.
- (2) Ez a határozat nem érinti az érintett intézkedések a 2013/755/EU tanácsi határozat szerinti folytatását vagy módosítását azok lezárásáig, mely határozat továbbra is alkalmazandó az érintett intézkedésekre mindaddig, amíg azok le nem zárulnak.
- (3) A program pénzügyi keretösszegéből a program és annak elődje, a 2013/755/EU tanácsi határozat alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.
- (4) A 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából szükség esetén előirányzatok állíthatók be a 2027 utáni költségvetésbe a 78. cikkben meghatározott kiadások fedezésére.

92. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. január 1-jétől kell alkalmazni.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe
- 1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) *(programklaszter)*
- 1.3. A javaslat/kezdemenyezés típusa
- 1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása
- 1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.2. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.3. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

Határozat a tengerentúli országoknak és területeknek az Európai Unióval való társulásáról, amely magában foglalja egyrészt az Európai Unió, másrészt Grönland és a Dán Királyság közötti kapcsolatokat (a továbbiakban: tengerentúli társulási határozat)

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programklaszter)

A határozat a jelenlegi tengerentúli társulási határozat (2013/755/EU) és a jelenlegi Grönland-határozat (2014/137/EU) összevonása.

A szakpolitikai terület a következő:

15. Külső tevékenység

15.05. Tengerentúli országok és területek (Grönlandot is beleértve).

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

☐ új intézkedés

☐ kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁴⁷

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☒ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

Az eszköz hosszú távú célkitűzése a TOT-ok gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása, valamint szoros gazdasági kapcsolatok kialakítása köztük és az Európai Unió egésze között. A társulás rövid távon ezt a célkitűzést követi, a TOT-ok versenyképességének fokozásával, ellenálló képességük megerősítésével, gazdasági és környezeti sebezhetőségük csökkentésével, valamint a köztük és egyéb partnerek között folytatott együttműködés előmozdításával.

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az uniós szintű fellépés okai (előzetes)

A tengerentúli országok és területek (a továbbiakban: TOT-ok) a Római Szerződés 1958-as hatálybalépése óta társulnak az Európai Unióval. A TOT-ok Unióval való társulása az ezen országokat és területeket a három tagállamhoz kötő alkotmányos kapcsolatokról fakad. A TOT-ok nem tartoznak az Unió vámterületéhez és belső piacához. Ezenkívül a TOT-ok többsége a mérete, elhelyezkedése, távoli fekvése és szűk gazdasági alapja miatt különleges kihívásokkal néz szembe. Mindezek fényében

⁴⁷

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

az Unió az elmúlt évtizedekben finanszírozást nyújtott az EFA területi és regionális programjainak a TOT-okban, a legújabb, a 11. EFA-n keresztül folyósított pénzügyi támogatás révén, és folytatnia kell e finanszírozást.

Grönland, amely egy népszavazást követően 1985-ben kilépett az EU-ból, TOT-tá vált. A Dániával és Grönlanddal kötött kilépésről szóló megállapodás részeként (Grönland-szerződés) Grönland a halászati megállapodás útján részesült kompenzációban az uniós finanszírozás elvesztése miatt. A Tanács 2006-ban úgy határozott, hogy a halászati megállapodáson felül Grönland fejlesztésének támogatására külön eszközt hoz létre, miután lecsökkentette a megállapodásra vonatkozó pénzügyi kompenzációt.

A kölcsönös kapcsolatot illető jövőbeli lépésekre vonatkozó uniós megközelítés a TOT-ok és Grönland közötti kölcsönösen előnyös együttműködésre összpontosított. Különösen hangsúlyos területként kezeli a számukra releváns prioritásokat, például versenyképességük fokozását, ellenálló képességük megerősítését, kiszolgáltatottságuk csökkentését, valamint a TOT-ok és regionális, európai és nemzetközi partnereik közötti együttműködés előmozdítását.

Az EU az eszközei révén mozgósított források összegén, viszonylag rugalmas igazgatási módozatain és a források többéves pénzügyi keret időszakán belüli kiszámíthatóságán keresztül hozzáadott értéket tud teremteni.

Az EU jelentős szakértelemmel rendelkezik a kulcsfontosságú és nagy érdeklődésre számot tartó területeken (például regionális kohézió, gazdasági integráció, éghajlatváltozás), valamint a sikeres szakpolitikáinak köszönhetően (például az élelmezésbiztonsággal kapcsolatosan a közös agrárpolitikából szerzett szakértelem). Egyes olyan területeken, ahol a tagállamok úgy határoztak, hogy nem lépnek fel vagy akadályba ütköznek, az EU marad a fő – és gyakran egyetlen – beavatkozásra képes szereplő.

Képviselleteinek köszönhetően az EU világszintű jelenléttel bír, ami hatalmas információs hálózatot biztosít a világ különböző országai és régiói által tapasztalt fejlesztésekkel kapcsolatban. Ennek révén az EU folyamatosan tudomással bír az új szükségletekről és problémákról, és ezért ennek megfelelően át tudja csoportosítani a forrásokat. Már létezik és egyre fokozódik az uniós szintű tevékenység és a tagállamok által végrehajtott tevékenységek közötti komplementaritás. Ez fokozza a politikai párbeszédet és együttműködést, amelyet egyre inkább támogat a tagállamokkal való közös programozás.

Az EU tevékenysége emellett ki tudja egészíteni a tagállami tevékenységeket potenciálisan veszélyes helyzetek kezelése vagy különösen költséges beavatkozások esetén. Ilyenek az éghajlatváltozás miatti válsághelyzetek, amelyeknek a TOT-ok gyakran ki vannak téve.

A várható uniós többletérték (utólagos):

Az új tengerentúli társulási határozat várható hozzáadott értéke elvileg a külső finanszírozási eszközre vonatkozó féldős felülvizsgálat megállapításait követi majd. A TOT-ok és Grönland esetében is megállapítást nyert, hogy mindkét eszköz megfelelt a célnak, és hogy a TOT-okkal való társulás és a Grönlanddal való partnerség eredményes volt az értékelt különböző paraméterek (hatékonyság stb.) tekintetében. A javasolt eszköz várhatóan továbbra is kedvezni fog e pozitív tendenciának.

Konkrétabban és a TOT-ok és az EU-val való különleges kapcsolatuk sajátosságainak figyelembevételével az összes TOT-ra kiterjedő új pénzügyi eszköz biztosítani fogja a következőket:

az irányítás egységessége – az összes TOT ugyanazon finanszírozási forrás (a költségvetés) alá tartozik majd, ami szinergiákat fog teremteni a programozásban és végrehajtásban;

a közös célkitűzések konszolidációja;

a jogi keret egyszerűsítése és koherenciája;

a csoportként megjelenő TOT-ok fokozott jelentősége.

A javasolt eszköz figyelembe veszi Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból történő, 2019. március 29-i kilépését, amely 2021. január 1-jén, az átmeneti időszak lejártával lép hatályba, és így módon nem alkalmazandó a brit TOT-okra.

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A 11. EFA és a Grönland-határozat féldíós felülvizsgálata:

11. EFA–TOT-ok: 2014–2020 között és a tengerentúli társulási határozat szerint a TOT-oknak három finanszírozási forráshoz van hozzáférésük: a 11. EFA-hoz, az uniós költségvetéshez (az összes uniós programban és eszközben való részvétel elve, ideértve pl. a fejlesztési együttműködési eszköz tematikus „ágát”) és az EBB-hez. A 11. EFA keretében a TOT-ok 364,5 millió EUR támogatásban részesülnek.

A TOT-ok pénzügyi támogatása nem korlátozódik az EFA-nak a szegénység felszámolására irányuló széles körű célkitűzésére, mivel a TOT-ok és az EU közötti társulás célja „az országok és területek gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása, továbbá szoros gazdasági kapcsolatok létrehozása egymás között és az Unió egészével”. A 11. EFA keretében a TOT-okban támogatott ágazatok a szakpolitikák széles körét fedik le, különös tekintettel a következőkre: környezet/biodiverzitás/éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, megújuló energiák, oktatás, távközlés/digitális összekapcsoltság és turizmus. A 11. EFA releváns és hatékony eszköznek bizonyult az EU–TOT-ok közötti társulás célkitűzéseinek támogatása terén. Mindazonáltal számos TOT rendszeresen sikra száll az egyszerűbb programozási és végrehajtási eljárások mellett, azzal érvelve, hogy igazgatási kapacitásai korlátozottak. Ezenkívül a regionális szereplők különböző kategóriái (TOT-ok, AKCS-országok és szomszédos legkülső régiók, valamint nem AKCS-tag fejlődő országok) közötti regionális együttműködést előmozdító meglévő rendelkezéseket eddig nem alkalmazták elegendő mértékben.

A Grönland-határozat: A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó határozat 217,8 millió EUR-t, vagyis évente 31 millió EUR-t különít el a költségvetési támogatási programra, az EU legfontosabb finanszírozási eszközére és szabályozási keretére az uniós költségvetésen belül, ami az EU és Grönland közötti kapcsolatok alapját képezi. Kiegészíti a tengerentúli társulási határozatot. A Grönland-határozat továbbá kiegészíti a halászati partnerségi megállapodást, valamint az EU és Grönland közötti kapcsolatokról szóló, 2014. évi közös nyilatkozatot. A Grönland-határozat célja a partnerek közötti szoros és tartós kapcsolatok megőrzése, és Grönland fenntartható fejlődésének támogatása. A két legfontosabb célkitűzés segítségnyújtás Grönland számára a legfontosabb kihívások kezeléséhez (különösen a gazdaságának

diverzifikációja terén) és hozzájárulás Grönland közigazgatási kapacitásához a nemzeti szakpolitikák kidolgozása és végrehajtása érdekében. A Grönland fenntartható fejlődésére irányuló, a 2014–2020 időszakra szóló alátámasztó programozási dokumentum támogatja a Grönland-határozatban foglalt célkitűzéseket az intelligens növekedés oktatási és kutatási beruházások révén történő megvalósításával, továbbá azáltal, hogy inkluzív növekedést idéz elő a népesség nagyobb részének nyújtott továbbképzés révén, a munkahelyek biztosítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági növekedés fenntartható alapjának megteremtése érdekében.

Az oktatásra vonatkozó költségvetési támogatási program előrelépést mutat, mivel 2016-ban a célok többsége (74,12 %) vagy teljesült, vagy meghaladták azokat. A Grönland-határozatban foglalt gazdasági célkitűzések hatásának mérése azonban bonyolultabbnak bizonyult, hiszen a célok hosszú távra szólnak, így az eredmények nem láthatóak azonnal. Mindazonáltal pozitív eredmények születtek az új ágazatok fejlesztése (pl. bányák nyitása) terén. Az oktatásban növekszik a tanulmányaikat elvégzők aránya, és a kormány is fokozta a hosszú távra szóló szakpolitikák kidolgozására vonatkozó kapacitását. Ezen túlmenően a folyamatos formális és informális szakpolitikai párbeszéd kölcsönös megértést és szoros együttműködést eredményezett a partnerek között olyan fontos területeken, mint az Északi-sarkvidék. Grönland az EU 2016. évi Északi-sarkvidékre vonatkozó politikájának részét képezi, és támogatja, hogy az Unió megfigyelőként részt vegyen az Északi-sarkvidéki Tanácsban. 2020 után várhatóan ezek a tendenciák folytatódnak és tovább fejlődnek.

A Grönland-határozat „a célnak megfelelő” eszközt biztosít az Unió és Grönland számára ahhoz, hogy folytassák a kapcsolatok elmélyítését és a 2020 utáni együttműködést.

A TOT-okkal, köztük Grönlanddal való társulásnak az EUMSZ 198. és 199. cikkében említett célkitűzései olyan átfogó partnerséget szorgalmaznak, amely intézményi keretből és kereskedelmi megállapodásokból áll, számos együttműködési területre kiterjed, valamint alapvető szabályokat tartalmaz az Unió TOT-oknak nyújtott pénzügyi támogatását illetően. Ez széles körű és nagy hatósugarú jogi aktust tesz szükségessé.

A TOT-ok sajátosságait és az EU-val való különleges kapcsolatukat illetően az összes TOT-ra kiterjedő új finanszírozási eszköz a politikai és jogi keret, valamint az együttműködés végrehajtása tekintetében egyaránt biztosítani fogja a közös célkitűzések hatékonyságát, konszolidációját és koherenciáját, továbbá nagyobb láthatóságot biztosít a TOT-ok számára csoportként. A javaslat olyan megközelítést terjeszt elő, amely rugalmas és az igazodik a TOT-ok sajátos helyzetéhez.

1.4.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

Az aktualizált tengerentúli társulási határozat célja a legrelevánsabb 2020 utáni jogalkotási aktusokkal való teljes kiegészítő jelleg biztosítása, elsősorban a következőkkel:

Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI): A koherencia és hatékonyság érdekében a határozat – eltérő rendelkezés hiányában – alkalmazni fogja a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz végrehajtási, értékelési és nyomonkövetési rendelkezéseit. A rendelettervezet előírja, hogy a TOT-ok jogosultak lesznek az e rendelet szerinti tematikus programokra és a gyorsreagálási tevékenységek 3. pillérére. A NDICI-rendelet és az

aktualizált tengerentúli társulási határozat is tartalmazza azt a rendelkezést, amely lehetőséget nyújt régióközi kezdeményezések elindítására a TOT-ok, a partnerországok és az EU legkülső régiói között.

Regionális politikai rendeletek: az aktualizált tengerentúli társulási határozatot és a javasolt regionális politikai rendeleteket azzal a céllal szövegezték meg, hogy megerősítsék a TOT-okat, a partnerországokat és az EU legkülső régióit magában foglaló, régióközi kezdeményezések létrehozását támogató rendelkezéseket.

Egyéb uniós szakpolitikák és programok: A TOT-ok továbbra is jogosultak maradnak valamennyi uniós szakpolitikára és programra, kivéve, ha arról a kapcsolódó rendeletek eltérően rendelkeznek. Ennélfogva jogosultak az ERASMUS +, a Horizont 2020, a COSME stb. programokra.

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

☐ **határozott időtartam**

☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig

☐ Pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

☒ **határozatlan időtartam**

A beindítási időszak 2021-től kezdődik

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)⁴⁸

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

☐ végrehajtó ügynökségen keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☒ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

☒ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek

☒ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)

☒ az EBB és az Európai Beruházási Alap

☒ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek

☒ közjogi szervek

☒ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak;

☒ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek

☐ az Európai Unióról szóló szerződés V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.

Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.

Megjegyzések

A külső kiadások kapcsán biztosítani kell, hogy az összes előirányzott irányítási módszert szükség szerint és a végrehajtás során hozott döntések szerint igénybe lehessen venni.

⁴⁸

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek.

A Bizottság nyomonkövetési és értékelési rendszerei egyre inkább eredményközpontúak. E rendszerek magukban foglalják a belső alkalmazottakat, a végrehajtó partnereket és a külső szakértőket egyaránt.

A témafelelősök a küldöttségeken és a központban folyamatosan nyomon követik a projektek és a programok végrehajtását, felhasználva a végrehajtó partnerek által a rendszeres jelentéstétel keretében benyújtott információkat, amikor lehetséges, helyszíni látogatásokkal kísérve. A belső nyomon követés értékes információkat nyújt az előrehaladásról, segíti a felelősöket a tényleges és a lehetséges szűk keresztmetszetek azonosításában és a korrekciós intézkedések meghozatalában.

Ezenkívül külső független szakértők kapnak megbízást az EU külső tevékenységének három különböző rendszeren keresztüli értékelésére. Ezek az értékelések hozzájárulnak az elszámoltathatósághoz és a folyamatban levő beavatkozások javításához, a múltbéli tapasztalatokból is következőket vonnak le, melyeket figyelembe vesznek a jövőbeli szakpolitikák és fellépések során.

A NDICI-rendeletben javasolt nyomonkövetési és jelentéstételi szabályokat a TOT-eszközzel összefüggésben alkalmazzák majd (az új tengerentúli társulási határozat 84. cikke).

A Bizottság megvizsgálja az uniós külső finanszírozás keretében tett intézkedések végrehajtása terén elért eredményeket, és 2021-től kezdődően évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a finanszírozott tevékenységek végrehajtásáról. E jelentést be kell nyújtania az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához is.

Ezenkívül a Bizottság összes belső nyomonkövetési (pl. ROM), értékelési és jelentéstételi eszköze alkalmazandó lesz a 2020 utáni aktualizált tengerentúli társulási határozatra.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

Végrehajtási módszerek:

Az irányítási módszereket illetően nem irányoztak elő sarkalatos változtatásokat, és a bizottsági szolgálatok és a végrehajtási szereplők által a korábbi programok keretében szerzett tapasztalatok révén a jövőben jobb eredményeket lehet majd elérni.

Az e határozat alapján finanszírozott tevékenységeket egyfelől a Bizottság hajtja végre közvetlen irányítással a központban és/vagy az uniós küldöttségeken keresztül, másfelől a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdésének c) pontjában felsorolt valamely jogalany hajtja végre közvetett irányítás keretében a határozat célkitűzéseinek jobb megvalósítása érdekében.

A közvetett irányítást illetően – az új költségvetési rendelet 154. cikkében foglaltak szerint – a szóban forgó jogalanyoknak biztosítaniuk kell az Unió pénzügyi érdekei védelmének a közvetlen irányítás mellett garantált szintjét. A jogalanyok

rendszerének és eljárásainak előzetes pilléralapú értékelésére az arányosság elvével összhangban és az intézkedés jellegének és a hozzá fűződő pénzügyi kockázatoknak a megfelelő figyelembevételével kerül majd sor. Amennyiben a végrehajtás úgy kívánja, vagy fenntartásokat tartalmaznak a tevékenységi jelentések, úgy konkrét mérséklő intézkedésekkel együtt kell meghatározni és végrehajtani a cselekvési terveket. Ezen túlmenően a végrehajtás a Bizottság által bevezetett megfelelő felügyeleti intézkedések kíséretében történik.

A belső ellenőrzési architektúra

A belső ellenőrzési/irányítási folyamat célja, hogy megalapozott bizonyosságot nyújtson a műveletei eredményességével, hatékonyságával kapcsolatos célkitűzések elérése, a pénzügyi jelentéseinek megbízhatósága és a vonatkozó jogszabályi és eljárási kereteknek való megfelelés tekintetében.

Eredményesség és hatékonyság

Műveletei eredményességének és hatékonyságának biztosítása (és a külső támogatás környezetét jellemző magas kockázati szint enyhítése) érdekében a Bizottságra kiterjedő stratégiai politika és tervezési folyamat, a belső ellenőrzési környezet és a Bizottság belsőkontroll-keretének összes eleme mellett a végrehajtási szolgálatok az összes eszközt illetően a támogatást a továbbiakban is testreszabott kereten belül irányítják, amely a következőkre terjed ki:

- a külső támogatás legnagyobb részének igazgatását a helyszínen jelen lévő uniós küldöttségekre ruházták át;
- egyértelmű és formalizált struktúra a pénzügyi elszámoltathatóság tekintetében (a felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselőtől (főigazgató)) a küldöttség vezetőjére történő, a központ átruházott felhatalmazás által engedélyezésre jogosult tisztviselője (igazgató) általi továbbruházással;
- az uniós küldöttségek rendszeres jelentéstétele a központnak (külső segélyek irányításáról szóló jelentések), ideértve a küldöttségvezető által kiállított éves megbízhatósági nyilatkozatot;
- jelentős képzési program biztosítása a munkatársaknak a központokban és az uniós küldöttségeken egyaránt;
- jelentős támogatás és iránymutatás a központ/küldöttség részéről (interneten keresztül is);
- rendszeres felügyeleti látogatások a küldöttségeknél 3–6 évente;
- a projekt- és programciklus menedzsment módszertana, amely a következőkre terjed ki: minőségbiztosítási eszközök a beavatkozás kialakítására, annak megvalósítására, a finanszírozási mechanizmusra, az irányítási rendszerre, a végrehajtó partnerek értékelésére és kiválasztására stb.; program- és projektirányítási, nyomonkövetési és jelentési eszközök a hatékony végrehajtás érdekében, köztük a projektek rendszeres helyszíni külső nyomon követése; és lényeges értékelési és auditálási összetevők.
- Egyszerűsítés az egyszerűsített költségopciók alkalmazásának kiterjesztése és a partnerszervezetek ellenőrzési eredményeinek átvétele révén érhető el. Továbbra is az ellenőrzés „kockázatok szerinti” megközelítését alkalmazzák a mögöttes kockázatoknak megfelelően.

Pénzügyi jelentés és elszámolás

A végrehajtó szolgálatok az elszámolást és a pénzügyi jelentéstételt illetően a továbbiakban is a legszigorúbb standardokat fogja követni a Bizottság eredményszemléletű számviteli rendszerének (ABAC), valamint a külső segélyekre kialakított olyan eszközök, mint a Közös Relex Információs Rendszer (CRIS) és utódja (OPSYS) alkalmazásával.

A vonatkozó jogi és eljárási keretnek való megfelelés tekintetében a megfelelés ellenőrzésének módszereit a 2.3. szakasz tartalmazza (csalás és szabálytalanságok megelőzését szolgáló intézkedések).

2.2.2. *A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Kockázati környezet

Az ezen eszköz keretében nyújtott támogatás működési környezetét a következő kockázatok jellemzik, melyek azt eredményezhetik, hogy nem valósulnak meg az eszköz célkitűzései, szuboptimális pénzügyi igazgatás és/vagy az alkalmazandó szabályoknak való nem megfelelés (jogszerűségi és szabályszerűségi hibák) áll elő:

- a gazdasági/politikai instabilitás és/vagy természeti katasztrófák megnehezíthetik és késleltethetik a beavatkozások tervezését és végrehajtását, különösen az instabil helyzetű államokban;
- a partnerországok hiányzó intézményi és igazgatási kapacitása megnehezítheti és késleltetheti a beavatkozások kialakítását és végrehajtását;
- a földrajzilag széttagolt (számos államot/területet/régiót lefedő) projektek és programok logisztikai/erőforrásokkal kapcsolatos kihívásokat jelenthetnek a nyomon követés számára – különösen a tevékenységek helyszíni nyomon követését illetően;
- a potenciális partnerek/kedvezményezettek sokfélesége és azok különböző belső kontrollstruktúrái és kapacitásai széttagolhatják azokat az erőforrásokat, amelyek a Bizottság számára a végrehajtás támogatására és nyomon követésére a rendelkezésére állnak, és ezáltal csökkenthetik ezen erőforrások eredményességét és hatékonyságát;
- a külső segélyek/a partnerországok nemzeti fejlesztési tervei végrehajtásának eredményeivel és hatásával kapcsolatosan kevés és rossz minőségű adat áll rendelkezésre, ami hátráltathatja a Bizottságot abban, hogy az eredményekről jelentést tegyen, valamint az eredményeket illető elszámoltathatóságát;

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Az ellenőrzési/irányítási költségek az EU általános költségvetéséből finanszírozott 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kiadási portfóliója teljes (működési+igazgatási) kötelezettségvállalásainak – melyek előreláthatólag évente átlagosan 12,78 milliárd EUR körül alakulnak – kb. 4 %-át teszik ki. Az ellenőrző számítások ezen költsége kizárólag a Bizottság költségeire utal, leszámítva a tagállamokat vagy a megbízott jogalanyokat. A megbízott jogalanyok

visszatartanak költségkezelésre mintegy 7 %-ot, amely részben ellenőrzési célokra is felhasználható.

Ezek az irányítási költségek magukban foglalják a központ és a küldöttségek teljes személyzetének költségét, az infrastruktúra, az utazási, képzési, monitoring, értékelési és audit megbízások költségét (beleértve a kedvezményezettek által kezdeményezetteket).

Az új költségvetési rendeletben bevezetendő változások alapján az új eszközre vonatkozó javított és egyszerűbb szabályozással az irányítási/működési tevékenységek aránya csökkenthető a jövőben. Ezen irányítási költségek haszna leginkább a szakpolitikai célkitűzések teljesítésén, a hatékony és eredményes forrásfelhasználáson és a források jogszerű és szabályos felhasználását biztosító költséghatékony megelőző intézkedéseken és egyéb ellenőrzéseken mérhető le.

Bár folyamatosan törekszünk a portfólión belül az irányítási tevékenységek és a szabályszerűségi ellenőrzések jellemzőinek és célzottságának javítására, ezek a költségek összességében szükségesek ahhoz, hogy az eszközök a nem megfelelés minimális kockázata mellett (2 % alatti reziduális hiba) hatékonyan és eredményesen valósítsák meg célkitűzéseiket. Ez a kockázat lényegesen alacsonyabb, mint az e magas kockázatú területre irányuló belső ellenőrzések megszüntetésével vagy csökkentésével járó kockázatok.

Az alkalmazandó szabályok be nem tartásának várható kockázata

Az Eszközre vonatkozó szabályoknak való megfelelésre vonatkozó célkitűzés a nem megfelelés eddigi kockázati szintjének (hibaarány) megőrzése, mely összesen 2 % alatti reziduális „nettó” hibaszint (többéves alapon, azt követően, hogy elvégezték a megkötött szerződéseket érintő összes tervezett kontrollt és korrekciót). Ez hagyományosan 2–5 % közötti becsült hibatarományt jelentett az ügyletekből évente vett véletlen minta tekintetében, melyet az Európai Számvevőszék az éves megbízhatósági nyilatkozat céljából végzett. A Bizottság ezt tekinti a lehető legalacsonyabb kockázatnak e nem megfelelést illetően, tekintettel a működési környezetét jellemző magas kockázati szintre, valamint a megfelelés ellenőrzésével járó adminisztratív teherre és az ellenőrzés szükséges költséghatékonyaságára. A gyenge pontok azonosításakor a minimális hibaarányok biztosításának fényében célzott korrekciós intézkedéseket hajtanak végre.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Mivel a környezet rendkívül kockázatos, a rendszernek előre kell jeleznie, ha az esetleges megfeleléségi hibák (szabálytalanságok) nagy számban fordulnak elő a tranzakciókban, és a fizetési folyamatokba a lehető leghamarabb magas szintű megelőzési, felderítési és korrekciós ellenőrzést kell beépíteni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a megfeleléségi ellenőrzések főképpen a több év vonatkozásában, külső auditorok és a Bizottság dolgozói által a helyszínen végzett jelentős előzetes ellenőrzésekre támaszkodnak, amelyeket a projekt záró kifizetéseit megelőzően hajtanak végre (emellett néhány utólagos ellenőrzésre és vizsgálatra is sor kerül), és amelyek messze túlmutatnak a költségvetési rendelet által megkövetelt pénzügyi biztonsági ellenőrzésen. A megfelelési keret többek között a következő jelentős elemekből áll:

Megelőző intézkedések:

- kötelező alapképzés a csalásokat érintő kérdésekről a segélyeket kezelő személyzet és az auditorok számára;
- iránymutatás (pl. interneten keresztül), ideértve a szerződések gyakorlati útmutatóját, a DEVCO tanácsadót és a pénzgazdálkodási útmutatót (a végrehajtó partnerek számára);
- előzetes értékelés annak biztosítására, hogy a közös és decentralizált igazgatás alatt álló forrásokat igazgató hatóságok megfelelő, csalás elleni intézkedésekkel előzik meg és tárják fel az uniós források igazgatásával kapcsolatos csalásokat;
- a partnerországokban rendelkezésre álló csalás elleni mechanizmusok előzetes áttekintése költségvetés-támogatás esetén az államháztartás irányítására vonatkozó támogathatósági kritérium értékelésének részeként (pl. aktív elkötelezettség a csalás és a korrupció elleni küzdelem mellett, megfelelő felügyeleti hatóságok, elegendő igazságszolgáltatási kapacitás, valamint hatékony reakciós és szankcionálási mechanizmusok);
- feltáró és korrekciós intézkedések;
- külső ellenőrzések és vizsgálatok (kötelező és kockázat alapú) az Európai Számvevőszékkel is;
- visszamenőleges ellenőrzések (kockázatalapú) és visszafizettetések;
- az uniós finanszírozás felfüggesztése súlyos csalások esetében – ideértve a nagymértékű korrupciót – egészen addig, amíg a hatóságok meg nem tették a megfelelő intézkedéseket a csalás megszüntetése és a hasonló csalások jövőbeni megelőzése érdekében;
- korai felderítési és kizárási rendszer (EDES);
- szerződés felfüggesztése/felmondása;
- kizárási eljárás.

Az érintett szolgálatok rendszeresen felülvizsgált csalás elleni stratégiáit szükség szerint kiigazítják, amint a Bizottság közzétette csalásellenes stratégiájának (CAFS) új változatát, többek között a következők biztosítása érdekében:

a belső csalással kapcsolatos ellenőrzések teljes összhangban állnak a Bizottság csalásellenes stratégiájával (CAFS);

a csaláskockázat-kezelési megközelítés a csalási kockázatnak kitett területek meghatározását és a megfelelő intézkedések meghozatalát célozza;

az uniós alapok harmadik országokban történő felhasználására szolgáló rendszerek lehetővé teszik a szükséges adatok lehívását azoknak a csaláskockázat-kezelési mechanizmusba való integrálása céljából (pl. a kettős finanszírozás elkerülésére);

szükség szerint hálózati csoportok és megfelelő IT-eszközök hozhatók létre a külső segélyezési ágazathoz kapcsolódó csalás eseteinek elemzésére.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	15. Külső tevékenység [VI][VI. fejezet]	diff./nem diff. ⁴⁹	EFTA-országoktól ⁵⁰	tagjelölt országoktól ⁵¹	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
VI.	15 01 05 Tengerentúli országokkal és területekkel (beleértve Grönlandot is) kapcsolatos támogatási kiadások	Nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
VI.	15 05 01 Tengerentúli országok és területek	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
VI.	15 05 02 Grönland	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

⁴⁹ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁵⁰ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁵¹ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

A TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERET FEJEZETE	<6>	[VI. fejezet: Szomszédság és a világ]
---	------------------	---------------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Operatív előirányzatok (a 3.1. pontban felsorolt költségvetési tételek szerint bontva)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)	65 927	67 252	68 604	69 984	71 391	72 827	74 292		490 275
	Kifizetési előirányzatok	(2)	14 811	28 930	38 801	48 039	55 861	60 659	63 888	179 286	490 275
A program keretéből finanszírozott igazgatási előirányzatok ⁵²	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	(3)	1 329	1 349	1 369	1 389	1 409	1 429	1 449		9 725
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+3	67 256	68 601	69 973	71 373	72 800	74 256	75 741		500 000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	16 140	30 279	40 170	49 429	57 270	62 089	65 338	179 286	500 000

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	7.	„Igazgatási kiadások”
---	-----------	-----------------------

⁵² Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet [a pénzügyi kimutatás mellékletébe](#) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE-ra.

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESE N
Humánerőforrás		1 712	1 712	1 712	1 712	1 712	1 712	1 712		11 986
Egyéb igazgatási kiadások		0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116		0,811
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	1 828	1 828	1 828	1 828	1 828	1 828	1 828		12 797

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESE N
A többéves pénzügyi keret FEJEZETEIHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	69 084	70 429	71 801	73 201	74 628	76 084	77 569		512 797
	Kifizetési előirányzatok	17 968	32 107	41 998	51 257	59 098	63 917	67 166	179 286	512 797

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.

☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	1 712	1 712	1 712	1 712	1 712	1 712	1 712	11 986
Egyéb igazgatási kiadások	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,116	0,811
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	1 828	1 828	1 828	1 828	1 828	1 828	1 828	12 797

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE⁵³ bele nem tartozó kiadások								
Humán erőforrás	0,829	0,829	0,829	0,829	0,829	0,829	0,829	5 805
Egyéb igazgatási kiadások	0,500	0,520	0,540	0,560	0,580	0,600	0,620	3 920
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatok részösszege	1 329	1 349	1 369	1 389	1 409	1 429	1 449	9 725

ÖSSZESEN	3 158	3 178	3 198	3 218	3 238	3 258	3 278	22 523
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

⁵³

Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.

☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
A központban és a bizottsági képviseleteken	11	11	11	11	11	11	11
a küldöttségeknél	1	1	1	1	1	1	1
Kutatás							
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve – AC, AL, END, INT és JED ⁵⁴							
7. fejezet							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban	6	6	6	6	6	6
	- a küldöttségeknél	6	6	6	6	6	
A programkeretből ⁵⁵ finanszírozva	- a központban						
	- a küldöttségeknél						
Kutatás							
Egyéb (pontosítsa)							
ÖSSZESEN		24	24	24	24	24	24

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A feladatok megegyeznek a jelenlegiekkel (szakpolitika, programozás, pénzügy és szerződések, egyéb horizontális feladatok)
Külső munkatársak	A feladatok megegyeznek a jelenlegiekkel (szakpolitika, programozás, pénzügy és szerződések, egyéb horizontális feladatok)

⁵⁴ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

⁵⁵ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdemenyezés

☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.

☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

- ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
- ☐ a javaslat más bevételre gyakorol hatást

Kérjük, adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyre)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása ⁵⁶						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
... jogcímcsoport							

⁵⁶

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.